

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Қосымша білім беру

АКУШЕРИЯЛЫҚ ІС мамандығы

Астана 2011

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы Астана қаласы денсаулық сақтау басқармасы «Медицина колледжі» МКҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ енгізілді.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ «Акушериялық іс» мамандығы бойынша 2009 ж. Мемлекеттік қосымша білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2011 жылғы 26 қазандағы № 734 бұйрығымен бекітілген.

7 Авторы:

1. Тугельбаева К.А. – преподаватель высшей категории предмета «Акушерство и гинекология» ГККП «Медицинский колледж» Управления здравоохранения г. Астана.

2. Сулейменова С.Т. – методист отделения повышения квалификации, преподаватель первой категории ГККП «Медицинский колледж» Управления здравоохранения г. Астана.

6 Список рекомендуемой литературы

6.1 Основная литература

На государственном языке:

1. Акушерия. Оқулық Р.С.Бейсембаева, Ә.Т. Раисова, Р.Ғ. Нұрқасымова – Алматы, «Білім», 2004.
2. Акушерия. Бейсембаева Р.С. – Алматы, «Білім», 2006.
3. Акушерия және гинекология. Раисова А. – Алматы, Асем-Систем. 2006.

На русском языке:

1. Акушерство. Учебник. Под редакцией проф. В.Е. Радзинского – М., «ГЭОТАР-Медиа», 2008.
2. Акушерство. Учебное пособие. Бодяжина В.И, Семенченко И.Б. - 4-е изд. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2009.
3. Методическое руководство по дородовой подготовке беременных к родам и партнерству в родах. Сост. Джусубалиева Т.М., Алимбекова О.А. и др. – Алматы, 2006.
4. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии. Славянова И.К. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
5. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии. Учебник. Дзигуа М.В. – М., «ГЭОТАР-Медиа», 2011.

6.2 Дополнительная литература

На государственном языке:

1. Акушерлік таным. Бейсембаева Р.С. – Алматы, «Білім», 1994.
2. Акушерлік тәжірибеде калыпты босануды және босану әрекетінің әлсіздігін жүргізу. Малгаждарова Б.С. – ЖШС «Кітап», 2010.
3. Гинекология. Оқу құралы. Көзденева Р.Ә., Сейітмәмбетова Н.Қ. – Алматы, «Ғылым», 2001.

На русском языке:

1. Акушерство. Руководство к практическим занятиям. Учебное пособие. – М., «ГЭОТАР-Медиа», 2011.
2. Основные клинические протоколы по акушерству и неонатологии, утвержденные приказом № 239 от 7.04.2010.
3. Эффективная перинатальная помощь и уход. Руководство. ЮСАИД. 2009.
4. Веб-Сайты ВОЗ на русском языке <http://www.euro.who.int/ru/home>.
5. Публикации ВОЗ по адресу: <http://www.euro.who.int/ru/what-we-publish>

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарының бөлінуі	8
3. Бейіндеуші пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны.	9
3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі.	9
3.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	
3.3 Тыңдарманның өзіндік жұмысының (ТӨЖ)	
тақырыптық жоспарының үлгісі	28
4. Оқу және оқыту әдістері	29
5. Клиникалық база	29
6. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	30
7. Авторлар	31

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау жүйесінің басым бағыты демографиялық жағдаятты жақсарту және ана мен баланын өлім-жітім көрсеткіштерін төмендету. Босануға көмек көрсету қызметінің осы мәселені шешуге тікелей қатысы бар. Қазіргі заманға сай акушерия тез дамиды, өзіне медицина ғылымының және практиканың жетістіктерін жинақтайтын пән. Әйелдер консультациясы мен перзентханаларда жұмыс істейтін акушерлер жүкті әйелдерге, босанушы әйелдерге, босанған әйелдерге және әйел адамдарға медициналық қызмет көрсетуде маңызды орын алады. Медициналық көмек көрсету сапасы тек қана қызметкерлердің құзыреттілігіне, ұйымның медициналық-техникалық аспектілеріне байланысты емес, ол қызметкерлер мен пациенттердің арасындағы қарым-қатынасқа, түсінушілікке және медициналық ұйымдардың медициналық көмек көрсетудегі іс-әрекетінің сабақтастығына байланысты. Акушерлерді оқыту және емдеу ісі мен мейірбике ісінің мамандарын қайта даярлау акушерия, перинатология және гинекологияның барлық бөлімдерінің клиникалық практикасында қолданылатын хаттамалары бойынша өту керек. Акушерлер көрсететін медициналық көмек медицина ғылымының қазіргі заманға сай жетістіктеріне, дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (бұдан әрі-ДДСҰ) бағдарламасы ұсынған Қазақстан Республикасында қолданылатын нәтижелі перинаталды технологияларға сәйкес болу керек.

Пәннің мақсаты:

Босануды ұйымдастыру мәселелерін терең оқып білу, емдеу ісі мен мейірбике ісінің мамандарын қайта даярлау кезінде жүкті, босанушы және босанған әйелдерді күтуде практикалық манипуляциялар мен машықтарды жетілдіру және акушерлердің біліктілік деңгейін арттыру.

Пәннің міндеттері:

1. Жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңдерде әртүрлі жастағы әйелдердің организмінде болатын физиологиялық және патологиялық процестерді зерделеу;
2. Жаңа заманға сай тиімді перинаталды көмек көрсету және күтім жасау мәселелерін меңгеру;
3. Жүкті, босанушы, босанған әйелдерге, жаңа туған нәрестелерге және гинекологиялық науқастарға көмек көрсету және күтім жасау бойынша практикалық машықтарды жетілдіру.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Пәнді оқу нәтижесінде тыңдарман:

- босандыратын медициналық ұйымдардың жұмысына қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптарды, инфекциялық қауіпсіздік мәселелерін;
- жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде әйелдер организмінде бола-

4 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: работа в малых группах, дискуссии, презентации; ведение медицинской документации, работа в отделениях родильных домов, в женских консультациях.

Самостоятельная работа слушателя (СРС): Ведение беременности и родов, работа в родильных домах, женских консультациях, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио. Участие в подготовке схем, таблиц, алгоритмов, слайдов. Работа в библиотеке и в Интернете, участие в научно-практических конференциях, семинарах, санитарно-просветительная работа.

5 Клиническая база

Родильные дома, женские консультации, Перинатальные центры, научно-исследовательские центры материнства и детства, организации ПМСП (поликлиники, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц).

6	Послеродовый уход
Патология беременности, родов, послеродового периода	
1	Гипертензивные состояния во время беременности и родов
2	Ведение беременных с экстрагенитальной патологией в женской консультации
3	Современные подходы к ведению инфекции при беременности (Доказательная медицина)
4	Профилактика передачи ВИЧ от матери к ребенку
5	Инфекции во время беременности, в родах и послеродовом периоде.
6	Преждевременные роды
Перинатология	
1	Реанимация новорожденных. Подготовка, оценка состояния новорожденного
2	Современные взгляды на оценку состояния плода
3	Современные взгляды на оценку состояния новорожденного
4	Современные подходы к ведению новорожденных
5	Заболевания периода новорожденности
Гинекология	
1	Специфические воспалительные гинекологические заболевания
2	Вирусные инфекции. Возбудители простого герпеса, вирусы папиллом, плоских кондилом, СПИДа. Эпидемиология. Клиника. Диагностика и лечение (общее и местное). Профилактика
3	Острый живот в гинекологии
4	Патология менструального цикла
5	Предраковые заболевания женских половых органов. Профилактика
6	Злокачественные новообразования женских половых органов
7	Актуальные вопросы гинекологии детского возраста и подросткового периода.
8	Вопросы контрацепции у подростков

тын физиологиялық және патологиялық процестерді;

- жүкті, босанатын, босанған әйелдер және нәрестелерге көрсетілетін тиімді перинаталды көмекті;

- ағзалар мен жүйелердің қызметі бұзылғанда кездесетін негізгі симптомдар мен синдромдарды, әртүрлі жас кезеңдеріндегі аурулар мен қауіпті жағдайлар кезінде қарқынды терапия мен реанимацияның қазіргі әдістерін;

- жүкті, босанушы, босанған әйелдер мен гинекологиялық науқастарды тексерудің негізгі әдістерін;

- гинекологиялық аурулар мен гинекологиядағы шұғыл жағдайлардың клиникалық белгілерін және алдын алу шараларын;

- пациенттерді емдеу және оңалту әдістерін **білуі тиіс.**

Тыңдарман:

- санитариялық-гигиеналық және індетке қарсы жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізуді;

- пациенттерді күту және бақылауды, емшаралар мен манипуляцияларды орындау әдістерін меңгеруді;

- пациенттерді зерханалық, функционалдық және аспаптармен тексеруге дайындау әдістерін меңгеруді және зертханалық тексерістерге материал жинауды;

- жүкті, босанатын, босанған әйелдер мен нәрестелерге күтім жасауды және бақылау жүргізуді, физиологиялық босануды қабылдауды;

- ішкі ағза ауруларының белгілерін таба білуді, болжамды диагноз қоюды, тұрғындарға медициналық білікті көмек және дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсетуді;

- нәрестелерді күтуді, жағдайы ауыр нәрестелерге уақытымен тексеріс жүргізіп, білікті көмек көрсетуді;

- әйелдерге гигиена және контрацепция тақырыптары бойынша кеңес беруді **үйреніп алуы қажет.**

Тыңдарман:

- коммуникативті машықтарды, этика-деонтологиялық принциптер негізінде пациенттермен, олардың туыстарымен және әріптестермен қарым-қатынас жасауды меңгеруге;

- зертханалық тексеру әдістеріне дайындалуға және тексеру үшін материал жинауға;

- жүкті, босанатын, босанған әйелдерге тиімді перинаталды көмек көрсетуге және күтім жасауға;

- пациенттерге диагностика жүргізіп, білікті көмек көрсетуге, жағдайы ауыр науқастарға дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсетуге;

- әйел адамдарға диспансеризация жүргізуге **машықтануы қажет.**

Тыңдарман келесі біліктіліктерге ие болуы қажет:

- медициналық көмек көрсету жөніндегі халықаралық сапа стандарттары бойынша білікті болу;

- медициналық ұйымдарда емдеу-қорғау, санитариялық-гигиеналық және санитариялық-эпидемиологиялық режимге қойылатын талаптарды сақтау;
- жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде күтім жасау және бақылау жүргізу;
- пациенттерге мейірбикелік күтімді ұйымдастыруды және бақылауды, емшарулар және манипуляцияларды орындау әдістерін меңгеру;
- пациенттерде болатын негізгі симптомдар мен синдромдарды табу, болжамды диагноз қою;
- әртүрлі жас топтарында кездесетін аурулар мен қауіпті жағдайлар кезінде көрсетілетін қазіргі қарқынды терапия мен реанимация әдістерін меңгеру;
- стационар жағдайында пациенттерге қайтадан калпына келтіру емін және реабилитация шараларын ұйымдастыру;
- коммуникативті машықтарды және шиеленісті шешу машықтарын меңгеру;
- жанұя құру және контрацепция әдістері бойынша кеңес беру.

2 Пән сағаттарының бөлінуі

«Акушериялық іс» мамандығы бойынша білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған қайта даярлау

Пән	Аудиториялық сағаттар			ТӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Қалыпты жүктілік, босану, босанудан кейінгі кезең	108	18	54	36
Жүктілік, босану, босанудан кейінгі кезеңнің патологиясы	54	12	24	18
Перинатология	54	12	24	18
Гинекология	54	12	24	18
Сағаттың жалпы саны	270	54	126	90

5	Злокачественные новообразования женских половых органов	Работа в женской консультации и гинекологическом отделении. Знакомство с постановкой работы по организации борьбы с раком. Участие в профилактических осмотрах и санитарно-просветительской работе. Осмотр больных с различными формами заболеваний гениталий. Правила ухода за больными, оперированными по поводу рака матки.
6	Острый живот в гинекологии	Методика обследования больных с острым животом. Подготовка инструментария для обследования и диагностики (пункции заднего свода, диагностического выскабливания и др.). Проведение инфузионной терапии. Определение группы крови, Rh-фактора, пробы на совместимость, биологической пробы.
7	Актуальные вопросы гинекологии детского возраста и подросткового периода	Работа в гинекологическом отделении. Участие в специальном обследовании больных и УЗИ (подготовка больных к осмотру). Приготовление инструментов для проведения обследования.
8	Репродуктивное здоровье женщины	Усвоение навыков консультирования женщин по вопросам планирования семьи. Работа на участке с многорожавшими женщинами, подростками, женщинами, страдающими экстрагенитальной патологией и бесплодием. Значимость планирования семьи у женщин, состоявших в группе риска по акушерской патологии и на диспансерном наблюдении. Контрацепция как один из разделов работы по планированию семьи. Роль акушерки в планировании семьи. Проведение бесед, лекций с женщинами.

3.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Нормальная беременность, роды, послеродовый период	
1	Дородовая подготовка беременных. Обучение правильному дыханию и релаксации
2	Питание беременной
3	Рекомендации ВОЗ по ведению родов, направленные на надлежащий перинатальный уход
4	Рутинные технологии ведения родов. Доказательная база
5	Эффективная перинатальная помощь и уход

		Основанные процедуры (кислородотерапия, уход за кожей и пуповинным остатком). Особенности инфузионной терапии. Критерии выписки. Документация.
5	Заболевания периода новорожденности (гемолитическая болезнь новорожденных, омфалиты, пиодермиты, пузырчатка и сепсис)	Работа в отделении новорожденных. Осмотр детей с гемолитической болезнью. Техника взятия крови на билирубин, почасовой прирост билирубина, определения группы крови ребенка. Необходимые принадлежности для заменного переливания крови, стерилизация, хранение и участие в операции. Уход за пупочным остатком. Противоэпидемические мероприятия при токсико-инфекционных заболеваниях Работа в палате интенсивной терапии новорожденных
Гинекология		
1	Воспалительные гинекологические заболевания (специфические и неспецифические)	Работа в гинекологическом отделении. Схема сбора анамнеза у гинекологических больных. Гинекологический инструментарий, алгоритмы проведения процедур. Техника взятия мазков для бактериоскопического исследования и на бакпосев. Техника проведения ванночек, спринцевания, лечебных клизм, аутогемотерапии. Методы провокации. Правила ухода за больными и меры профилактики.
2	Физиология и патология менструального цикла	Работа в женской консультации и гинекологическом отделении. Ознакомление с историями болезни больных с различными видами нарушений менструальной функции. Измерение базальной температуры. Техника взятия мазка для проведения тестов функциональной диагностики. Методика взятия мазка на кольпоцитологию. Подготовка больных к проведению метросальпингографии. Оказание доврачебной неотложной помощи при дисфункциональном маточном кровотечении и принципы гормонального гемостаза. Принципы гормональной терапии.
3	Доброкачественные опухоли женских половых органов	Работа в гинекологическом отделении. Участие в специальном обследовании больных и УЗИ (подготовка больных к осмотру). Приготовление инструментов в участие при диагностическом выскабливании.
4	Предраковые заболевания женских половых органов.	Работа в женской консультации и гинекологическом отделении. Знакомство с постановкой работы по организации борьбы с раком. Техника взятия мазка по Papanicolaou. Участие в профилактических осмотрах и санитарно-просветительной работе.

«Емдеу ісі», «Мейірбике ісі» мамандықтары бойынша білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған қайта даярлау

Пән	Аудиториялық сағаттар			ТӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Қалыпты жүктілік, босану, босанудан кейінгі кезең	162	24	84	54
Жүктілік, босану, босанудан кейінгі кезеңнің патологиясы	54	12	24	18
Перинатология	54	12	24	18
Гинекология	54	12	24	18
Сағаттың жалпы саны	324	60	156	108

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы	Мазмұны
ҚР акушерлік-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Қалыпты жүктілік, босану, босанудан кейінгі кезең		
1	ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастырудың қазіргі принциптері. ДДСҰ ана қауіпсіздігі стратегиясы	ҚР босандыру тарихы туралы қысқаша мәліметтер. ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Акушеркаларға қойылатын кәсіптік-лауазымдық талаптар. Босандыру мекемелерінің құрылымы. Нормативтік-құқықтық актілер, бұйрықтар. Амбулаториялық акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Әйелдерге көмек көрсетудің учаскелік принципі. Әйелдер консультациясында медициналық құжаттарды жүргізу. Жүкті әйелдерді бақылауды ұйымдастыру (анықтау, тіркеуге алу, тексеру, ауруханаға жатқызу тәртібі, диспансерлік бақылау). Экстрагениталилік патология диагностикасы, жүктіліктің мерзімін анықтау, босанар алдындағы демалысты ресімдеу, жүкті әйелдерді босануға психопрофилактикалық дайындау, патронаж, аналардың құқығын қорғау. Гинекологиялық науқастарды қарауды ұйымдастыру. Диспансеризация. Обырдың алдын алу.

2	Акушерия және гинекологиядағы инфекциялық қауіпсіздік пен инфекциялық бақылау	Босандыруға көмектесетін мекемелерде аурухана ішіндегі инфекцияны болдырмау үшін жүргізілетін емдік-профилактикалық және ұйымдастыру шаралары. Акушериялық стационардағы, гинекология бөлімшесіндегі және әйелдер консультациясындағы санитариялық-эпидемиологиялық режим. Қызметкерлердің жекебас гигиенасы. Медициналық жәрдем көрсету стандарттары, бұйрықтар және директивалы құжаттар. ЖИТС - эпидемиологиясы, клиникасы, диагностикасы және алдын алу шаралары
3	Әйелдердің жыныс ағзаларының анатомиясы және физиологиясы	Әйелдердің жыныс ағзаларының анатомиясы және физиологиясы. Сыртқыжәнеішкіжыныстағзаларының құрылысы, ішкі жыныс ағзаларының топографиялық қатынасы бойынша байлам аппаратының маңызы; қанмен қамтылуы, иннервациясы, лимфа жүйесі, жамбас шелмайы. Етеккір-анабездік циклі, реттеу, әйел организміндегі циклдік өзгерістер (анабездік цикл, жатырлық және т.б.)
4	Жүктіліктің физиологиясы. Босануға дейінгі күтім.	Жүкті әйелдің организмінде болатын физиологиялық өзгерістер және ананың қауіпсіздігі. Ұрықтандыру, ұрық дамуының қауіпті кезеңдері. Әйел организмінде жүктілік кезінде болатын өзгерістер. Ананың қажеттілігі, ұрықтың қажеттілігі. Босануға психопрофилактикалық дайындаудың маңызы. Босану кезіндегі серіктестік. Жүкті әйелдің гигиенасы. Жүкті әйелдің тиімді тамақтануы. Жүктілік кезіндегі гимнастика. Жүктілікке және іштегі нәрестенің дамуына зиянды әдеттердің тигізетін әсері
5	Әйел жамбасы. Нәресте босану объектісі.	Анатомиялық көзқараспен карағандағы жамбас: жамбас сүйектерінің құрылысы, жамбастың жазықтығы, жамбастың еңкіш бұрышы. Михаэлис ромбы. Жамбасты тексеру. Нәресте босану объектісі: нәресте басының құрылысы бассүйек сүйектері, тігістері, еңбегі, нәресте басының және нәресте денесінің өлшемдері
6	Жүктілік диагностикасы	Жүктілік диагностикасының әдістері. Жүктіліктің бастапқы кезеңінің диагностикасы. Жүктіліктің күмәнді және күмәнсіз белгілері. Жүктіліктің бастапқы мерзімінде жүргізілетін тексеру тәсілдері (сұрастыру, қарау, айнамен қарау, іншек арқылы тексеру және

	принципы ухода. Перинатальная заболеваемость и смертность.	новорожденного в родзале. Уход за новорожденным в родзале (профилактика гипотермии, обсушивание, одежда, выкладывание на грудь матери). Знакомство с историями родов. Структура перинатальной смертности по нозологическим единицам. Меры по снижению перинатальной смертности и заболеваемости. Роль и задачи акушерки в борьбе с перинатальной смертностью. Знакомство с внутренним распорядком, обязанностями персонала, организацией режима в палатах. Иммунопрофилактика.
2	АФО недоношенного ребенка. Современные методы выхаживания	Антропометрические данные по степеням недоношенности. Определение признаков незрелости. Выхаживание недоношенного. Профилактика охлаждения недоношенного в роддоме, тепловой режим после рождения. Виды куветов, правила содержания в куветках. Воздушный режим палаты. Профилактика расстройства дыхания, ингаляция увлажненным кислородом, медикаменты. Работа в родзале и в отделении новорожденных по уходу. Вскармливание грудным молоком, первое прикладывание в зависимости от степени и состояния при рождении. Выхаживание недоношенных в отделениях 2-го этапа. Беседа с матерью
3	Реанимация новорожденного	Эффективная реанимация новорожденного. Прогноз потребности в реанимации, квалифицированный персонал, необходимое оборудование и оснащение. Критерии для начала и продолжения реанимации новорожденного. Оценка по шкале Апгар. Асфиксия новорожденного. Определение. Причины, степени тяжести асфиксии. Механизм первого вдоха новорожденного. Реанимационные мероприятия. Техника вентиляции мешком и маской. Техника непрямого массажа сердца. Рассмотрение вопроса о прекращении реанимации. Работа на фантомах по отработке алгоритма реанимационных мероприятий.
4	Ведение детей с родовыми травмами	Работа в палате интенсивной терапии новорожденных. Осваивание техники о реанимации новорожденных, принципы ухода за новорожденными с родовыми травмами. Мероприятия по снижению общей возбудимости, дегидратационная терапия. Краниоцеребральная гипотермия с помощью аппарата.

5	Беременность и роды при тазовом предлежании плода	Диагностика тазового предлежания. Занятия на фантоме. Отработка на фантоме пособия по Цовьянову, классического ручного пособия при тазовом предлежании плода.
6	Кровотечения во время беременности, в родах, в послеродовом периоде. ДВС- синдром в акушерстве	Работа в родильном отделении и в операционной. Участие в ушивании разрывов шейки матки и промежности (1-2 степени). Самостоятельное проведение местной инфильтрационной анестезии. Изучение алгоритма действий оказания неотложной помощи при кровотечениях в родах и послеродовых кровотечениях. Определение группы крови, Rh- принадлежности, индивидуальной совместимости и биологической пробы. Экспресс-методы клинической диагностики гипо-афибриогенемических кровотечений. Проведение инфузионной терапии, участие в переливании крови и кровезаменителей.
7	Акушерский травматизм	Работа в родильном зале и операционной. Техника накладывания швов при разрывах промежностей и шейки матки 1-2 степени. Осмотр мягких родовых путей. Пудендальная инфильтрационная анестезия раствором новокаина. Ведение родов. Уход за послеоперационными больными. Санитарно-просветительная работа в среде рожениц и родильниц.
8	Послеродовые гнойно-септические заболевания	Работа в наблюдательном отделении по уходу. Структура и организация. Особенности течения некоторых форм послеродовых заболеваний (послеродовые язвы, эндометриты, тромбофлебиты и маститы). Разбор историй родов с гнойно-септическими заболеваниями. Самостоятельное выполнение диагностических и лечебных мероприятий. Методы лечения этих заболеваний. Осложнения в послеродовом периоде. Клиническое обследование родильниц. Техника взятия мазков из носоглотки, влагалища. Техника взятия анализов на бакпосев лохий, мочи, молока. Забор крови из вены на гемокультуру. Измерение температуры тела, пульса, артериального давления. Проведение инфузионной терапии, участие в переливании кровезаменителей.
Перинатология		
1	Оценка состояния новорожденного и	Работа в родзале и в отделении новорожденных по уходу. Знакомство с оснащением для приема

		т.б.). Жүктіліктің соңғы мерзімінің диагностикасы. Жүктіліктің анық белгілері. Жүктілікті тексерудің қосымша әдістері (УДЗ, эхография, электрофонокардиография, амниоскопия және гормондарды анықтау әдістері). Іштегі нәрестенің дамуын және жүктіліктің қалыпты дамуын бақылау. Жүктіліктің ұзақтығы. Жүктілік мерзімін анықтау және жүктілікке байланысты демалыс беру, босану күнін белгілеу
7	Босану. Босану ағымы және жүргізу. Босану кезінде тиімді перинаталдық көмек көрсету және күтім жасау	Босанудың туындау механизм және оны реттеу туралы мәселелердің қазіргі жағдайы. Толғақ және босанудың басталу кезеңі. Босану – анықтамасы, босанудың клиникалық ағымы. Босану күші (толғақ, күшену). Босану кезеңдері. Нәрестенің шүйдесімен келуі және керісінше келуі кезіндегі босану механизмі. Босанудың жатыр мойнының ашылу, туылу және босанғаннан кейінгі кезеңдегі ағымы. Тиімді перинаталдық көмек және босану кезінде күту шаралары. Босанған әйелдің қанағаттанғандығын білдіретін факторлар. Босану кезінде ескішілдікке негізделген тиімсіз технологиялары (қырыну, клизма қою және т.б.) Босану бөлмесінің құрал-жабдықтары. Серіктестің босану, босану позицияларында және релаксация кезіндегі көмегі мен рөлі. Босану қауіпсіздігі (арнайы дайындығы бар адаммен жүргізілетін таза босану туралы түсінік, асқынулардың алдын алу үшін көрсетілетін білікті көмек). Партограмма жүргізу. Босану кезіндегі акушердің рөлі және босандыру. Үшінші кезеңді белсенді жүргізу. Қанкетудің белгіленген мөлшері. Жана туылған нәрестенің жағдайын бағалау, күту принциптері. Босану кезіндегі ауырсыну физиологиясы. Жүктілерді босануға психопрофилактикалық дайындау. Электроанальгезия, эпидуральдық анестезия. Жүрек-қан тамыр жүйесі ауруларымен ауыратын, гестоз және босану аномалиялары бар әйелдерде босану кезінде ауырсынды басу
8	Босанғаннан кейінгі кезеңнің физиологиясы және босанатын әйелдерді қараудың қазіргі принциптері	Босанғаннан кейінгі кезең. Оның ұзақтығы, босанған әйелдердің организмінде болатын физиологиялық процестер: аналық бездерде, жатырда, сүт бездерінде (сүт бездерінің қызметі, уыз және сүт туралы түсінік). Босанған әйелді күту және бақылауды ұйымдастыру.

		Бөлімшеге қойылатын гигиеналық талаптар. Босанған әйелдердің, медицина қызметкерлерінің жекебас гигиенасын сақтауы, қызметкерлерге тексеріс жүргізу. Босанғаннан кейінгі кезеңде ерте тұрудың маңызы. Босанған әйелдердің тамақтануы, қазіргі кездегі стационардан шығару мерзімі. Босанған әйелдерді күту ерекшеліктері: бұтаралығында тігісі бар, операциялық жолмен босанған, жүктілік және босану кезінде асқыну болған, жүрек- қантамыр патологиясы бар. Сүт бездерін күту ерекшеліктері – емшек сүтімен емізудің 10 принципі және сүт бездері ауруларының алдын алу
Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңнің патологиясы		
1	Жүктілік кезінде нәрестенің жағдайын бағалау	Фетоплаценталық жүйені жаңаша бағалау. Перинатальдық асқынулардың туындау қаупін анықтау. Нәрестенің құрсақішілік дамуының тежелуі (НҚДТ), гестациялық жас үшін кішкентай нәресте (ГЖКН), нәрестеге қауіптіудыратын жағдай туралы түсінік. Қауіптілігі жоғары әйелдер контингенті. Гравидограмма жүргізу. Сыртқы және ішкі факторлардың НҚДТ (нәрестенің құрсақішілік дамуының тежелуі) туындауына әсері (аналық, плаценталық, сыртқы, тұқым қуалаушылық). Нәрестелердің дамуындағы аномалиялардың түрлері, диагностикасы. Нәрестелердің туа біткен аурулары. Тұқым қуалайтын аурулар. Эмбриопатия. Фетопатия. Нәрестенің құрсақішілік жағдайын тексеру әдістері: аускультация, нәрестенің қимыл белсенділігін бағалау, УДТ, антенатальдық даму графигін анықтау (гравидограмма), биофизикалық тестілер, кардиотокография және т.б. Әйелдер консультациясындағы акушерлердің антенатальдық бақылау жүргізу қызметі
2	Жүктілікті аяғына дейін көтермеу. Қағанақ суының мезгілінен бұрын кетуі	Өзектілігі. Анықтамасы. Этиологиясы және патогенезі: генетикалық, анатомиялық, эндокриндік, иммунологиялық, инфекциялық себептері. Жіктемесі. Өздігінен түскен түсік, дамымайтын жүктілік, мезгілінен ерте босану. Диагностикасы. Жүктіліктің ағымы және оны жүргізу. Мезгілінен ерте босану, анықтамасы, босандыру ерекшеліктері, босану кезінде болатын асқынулар. Алдын алу шаралары. Қағанақ суының мезгілінен бұрын кетуі кезінде босандыру тәсіл

	на плод	Знакомство с диспансерной группой высокого риска акушерской патологии. Значение патронажа и своевременного выявления беременных, относящихся к группе высокого риска.
2	Ранний токсикоз беременных. Гипертензивные состояния при беременности	Работа в женской консультации и отделении патологии беременности. Обследование беременных. Выявление беременных с гипертензией во время беременности, Оказание неотложной помощи при преэклампсии тяжелой степени и эклампсии. Показания для госпитализации беременных. Разбор индивидуальных карт беременных и историй родов беременных с преэклампсией и эклампсией. Самостоятельное выполнение диагностических и лечебных мероприятий. Профилактика.
3	Ведение беременности и родов при некоторых видах экстрагенитальной патологии	Работа в женской консультации и отделении патологии беременности. Разбор индивидуальных карт беременных и историй родов беременных с экстрагенитальной патологией. Обследование и показания для госпитализации беременных. Доврачебная помощь при неотложных состояниях. Особенности лечебного питания. Забор материала для лабораторных исследований.
4	Аномалии родовой деятельности матки. Дородовое излитие околоплодных вод. Преждевременные роды	Работа в женской консультации, предродовой палате и родильном зале. Наблюдение за роженицей в предродовой палате и в родильном зале. Эффективная перинатальная помощь и уход. Ведение партограммы. Изучение и подбор позиций роженицы в первом и втором периоде родов, правильное дыхание. Оценка состояния плода в родах. Ведение родов (индивидуальная родильная комната, присутствие партнера, возможность приема легкой пищи, вертикальные позиции и свободное передвижение, роды без спешки без управления потугами, мониторинг состояния плода, активное ведение третьего периода). Методы представления роженицы акушерского отдыха. Основные формы психопрофилактического обезболивания. Ведение родов с дородовым излитием околоплодных вод. Особенности ведения преждевременных родов (использование кортикостероидов, антибиотиков). Показания и противопоказания к обезболиванию родов.

	беременности. Дородовой уход	консультирование.
4	Диагностика беременности	Работа в женской консультации, в отделении патологии беременности по наблюдению и уходу за беременными. Проведение обследования и диагностики беременности, определение срока беременности, даты родов. Советы по гигиене беременных. Ознакомление с комплексом гимнастических упражнений и участие в их проведении.
5	Роды. Течение и ведение родов. Эффективная перинатальная помощь и уход в родах	Работа в приемном отделении. Прием роженицы, измерение температуры тела, артериального давления, исследование мочи, обследование роженицы, запись в историю родов. Наблюдение за роженицей в предродовой палате и в родильном зале. Эффективная перинатальная помощь и уход. Ведение партограммы. Изучение и подбор позиций роженицы в первом и втором периоде родов. Оценка состояния плода в родах. Подготовка родильного зала для приема родов. Подготовка роженицы, материала и инструментария. Подготовка рук акушерки к приему родов. Ведение родов (индивидуальная родильная комната, присутствие партнера, возможность приема легкой пищи, вертикальные позиции и свободное передвижение, роды без спешки, без управления потугами, мониторинг состояния плода, активное ведение третьего периода).
6	Нормальный послеродовой период и современные принципы его ведения	Работа в послеродовых палатах по уходу за родильницами. Соблюдение принципов послеродового ухода (оценка состояния матери, измерение температуры и артериального давления, контроль за инволюцией матки и влагалищными выделениями через определенные временные интервалы). Обучение и оказание помощи матерям по грудному вскармливанию и уходу за новорожденными. Обследование родильниц. Уход за швами в области промежности и на передней брюшной стенке после операции кесарево сечение.
Патология беременности, родов, послеродового периода		
1	Аntenатальная охрана плода и влияние факторов внешней и внутренней среды	Знакомство с мероприятиями по охране здоровья плода в женской консультации. Изучение списка лекарственных препаратов обладающих тератогенным действием.

3	Жүкті әйелдерде болатын құсу, сілекей ағу. Жүктілік кезіндегі гипертензиялық жағдайлар	Жүкті әйелдердің ерте токсикозы: құсу, сілекей ағу, анықтамасы, этиологиясы, жіктемесі. Гестоздың сирек кездесетін түрлері: дерматоздар, бронх демікпесі, остеомаляция, тетания және жүкті әйелдердің сарғаюы. Жүктілік кезіндегі гипертензиялы жағдай. Жіктемесі, анықтамасы, қауіп факторларық, негізгі және қосымша диагностикалық шаралар, емдеу. Ауыр дәрежелі преэклампсия және эклампсия кезінде акушердің қолданатын тәсілі. Жедел жәрдем, әрекет алгоритмі. Алдын алу шаралары. Гипертензиялық жағдайдағы жүкті әйелдер мен босанатын әйелдерді жүргізудің клиникалық хаттамалары
4	Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде қан кету. Акушериядағы ДТҚҰ синдром	Акушериялық қан кету, анықтамасы, акушериялық қан кетудің уақыты және себептері бойынша жіктемесі. Қауіп факторлары, жиілігі. Жүктіліктің бірінші кезеңіндегі қан кетулер (өздігінен болған түсік, жатырдан тыс жүктілік, мойын жүктілігі, көпіршік кірме, жыныс ағзалары веналарының варикозды кеңеюі және жаракаттары). Жүктіліктің екінші кезеңіндегі қан кетулер (плацентаның алда жатуы, қалыпты орналасқан плацентаның мезгілінен бұрын ажырауы, жатырдың тыртығы бар жерден жырттылуы және т.б.). Босану кезіндегі, босанудан кейінгі ерте кезеңде қан кету (плацентаның алда жатуы, қалыпты орналасқан плацентаның мезгілінен бұрын ажырауы, плацентаның жатыр қабырғасына тығыз жапсырылуы, нәрестенің қысылуы, плацента бөліктерінің кідіруі.). Жатыр қимылының бұзылуы: гипо – атониялық қан кету. Қан жүйесінің қанды ұйыту және ұйытуға қарсы қызметінің бұзылуы. Акушериялық қан кетулердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Қан кету мөлшерін анықтау әдістері. Организмнің қан жоғалтуға байланысты реакциясы. Геморрагиялық шоктың дәрежелері. Акушериялық қан кетулердегі организмнің компенсаторлық механизмдері. Қан кету ауырлығының негізгі критерийлері. Босанудан кейінгі қан кетулерде жедел жәрдем көрсету әрекетінің алгоритмі. Әртүрлі акушериялық қан кетулердегі акушердің тәсілі, сатылы терапия. Акушериядағы ДТҚҰ синдром. Қанды ұйыту және ұйытуға қарсы жүйе туралы түсінік. ДТҚҰ синдромның

		<p>жедел және созылмалы түрлері. ДТҚҰ синдромының туындауы бойынша қауіп топтары (өлі нәресте, преэклампсия, эклампсия, плацентаның алда жатуы, қалыпты орналасқан плацентаның мезгілінен бұрын ажырауы, қағанақ суы эмболиясы.) Босануды тиімді жүргізу. Емдеу және алдын алу.</p> <p>Акушерияда қан құю, оның маңызы. Қан және қан препараттары: жаңа алынған қан, эритроциттік, лейкоциттік, тромбоциттік массалар, жаңа тоңазытылған плазма, альбумин, фибриноген, гамма-глобулин және т.б. Қан құю кезінде болатын асқынулар, алдын алу шаралары. Қан тобын және Rh-факторды анықтау. Босануға келген әйелдердің бәрінен сәйкестікке қан алу. Қанталмастырғылар, жіктемесі, көрсетімдері, қарсы көрсетімдері, қан құю техникасы, асқынулары және олардың алдын алу</p>
5	Экстрагениталилік патологияның кейбір түрлерінде жүктілікті және босануды жүргізу	<p>Жүктілік және жүрек ақаулары. Жүкті әйелдерді ерте бақылауға алудың диагноз қоюдағы және жүктілікті сақтау мүмкіндігі туралы мәселені шешудегі маңызы. Жүрек ақауы бар жүктілік ағымының ерекшеліктері. Жүрек-қан тамыр жүйесі ауруларымен ауыратын жүкті әйелдерді тексеру міндеттері. Жүктіліктің қауіпті кезеңдері және ауруханаға жатқызуға қажетті мерзімдер. Босануды жүргізу: табиғи туу жолдары және кесар тілігі бойынша босандыру көрсетімдері. Босануды барынша ауырсыздандыру принциптері. Босанудан кейінгі кезеңді жүргізу ерекшеліктері. Жүктілік және гипертониялық ауру. Гипертониялық ауру кезіндегі жүктілік ағымының ерекшеліктері. Жүктілікті жалғастыру мүмкіндігі туралы мәселені шешу. Босануды жүргізу ерекшеліктері. Босанудан кейінгі кезеңді жүргізу.</p> <p>Жүктілік және анемия. Жиілігі. Клиникалық белгілері және диагноз қою (клиникалық және гематологиялық тексерістер). Жүктілік ағымының ерекшеліктері. Жүктілік кезінде анемияның әртүрлі формаларын емдеу. Босануды және босанудан кейінгі кезеңді жүргізу. Босану кезінде қан кетудің алдын алу. Дәрілік заттар және рецептура.</p> <p>Жүктілік және қантты диабет. Қантты диабетпен ауыратын әйелдерде жүктілік ағымының ерекшеліктері. Жүктілікті сақтаудың қарсы көрсетімдері.</p>

		<p>Классификация контрацептивов (механические, физиологические, гормональные, хирургические и др.) Лечение побочных эффектов, показания и меры предосторожности.</p>
--	--	--

3.2 Примерный тематический план и содержание практических занятий

№	Тема	Содержание
Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Нормальная беременность, роды, послеродовый период		
1	Современные принципы организации акушерско-гинекологической помощи в РК. Стратегия ВОЗ по безопасному материнству	<p>Знакомство с организацией акушерско-гинекологической помощи в РК. Профессионально-должностные требования к акушеркам. Структура родовспомогательного учреждения. Нормативно-правовые акты, приказы.</p> <p>Организация амбулаторной акушерско-гинекологической помощи. Участковый принцип обслуживания женщин. Работа акушерки и ведение медицинской документации в женских консультациях. Организация обслуживания беременных (выявление, учет, обследование, диспансерное наблюдение).</p> <p>Работа с беременными с экстрагенитальной патологией. Определение сроков беременности, оформление родового отпуска, психопрофилактическая подготовка беременных к родам, патронаж, охрана прав матери.</p> <p>Работа акушерки с гинекологическими больными. Диспансеризация. Профилактика рака.</p>
2	Инфекционная безопасность и инфекционный контроль в акушерстве и гинекологии	<p>Знакомство с лечебно-профилактическими мероприятиями, проводимыми в родовспомогательных учреждениях по профилактике внутрибольничной инфекции. Санитарно-эпидемиологический режим в акушерском стационаре, в гинекологическом отделении, в женской консультации. Правила личной гигиены персонала. Изучение приказов, директивных документов, работа со стандартами оказания медицинской помощи, с учетом инфекционной безопасности для пациента и персонала.</p>
3	Анатомия и физиология женских половых органов. Физиология	<p>Работа в женской консультации, в отделении патологии беременности по наблюдению и уходу за женщинами. Проведение психопрофилактических занятий,</p>

		(базальная температура тела, кольпоцитология, гистологические исследования соскоба эндометрия, УЗИ, гистероскопия, метросальпингография). Принципы лечения нарушений менструального цикла.
3	Доброкачественные опухоли женских половых органов	Доброкачественные опухоли, определение, классификация опухолей. Миома матки, этиология, клиника, диагностика, осложнения. Консервативные методы лечения. Показания к оперативному лечению. Миома и беременность. Киста яичников, этиология, клинические симптомы. Диагностика, осложнения, лечение.
4	Предраковые заболевания женских половых органов	Понятие о предраковых заболеваниях. Предраковые заболевания наружных половых органов. Крауроз и лейкоплакия. Этиология. Клиника. Лечение. Предраковые заболевания влагалища, предраковые заболевания шейки матки эрозии шейки матки.
5	Злокачественные новообразования женских половых органов	Рак наружных половых органов, шейки матки тела матки и яичников. Стадии заболевания. Ранняя диагностика. Клиника. Лечение (лучевое, хирургическое, химиотерапия, гормональное) Хориоэпителиома. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение.
6	Острый живот в гинекологии	Понятие об остром животе. Гинекологические заболевания, при которых развивается острый живот. Клиника и диагностика нарушенной внематочной беременности, перекрута ножки кисты, разрыва пиосальпинкса, разлитого перитонита. Тактика акушерки при установлении диагноза «острый живот».
7	Актуальные вопросы гинекологии детского возраста и подросткового периода.	Анатомо-физиологические особенности детского возраста и подросткового периода. Гигиенические требования для девочек. Профилактика заболеваний передаваемых половым путем. Вопросы контрацепции. Формирование здорового образа жизни в среде подростков.
8	Репродуктивное здоровье женщины. Планирование семьи.	Репродуктивное здоровье женщины, определение. Планирование семьи, определение. Работа по вопросам планирования семьи. Навыки консультирования. Контрацепция как один из разделов работ по планированию семьи. Роль акушерки в планировании семьи.

		Жүктіліктің қауіпті кезеңдері және ауруханаға жатқызытын мерзімдер, эндокринологтың бақылауы, инсулинді терапия. Босандыру мерзімі және әдістері. Қантты диабетпен ауыратын әйелдерде іштігі және жаңа туылған нәрестенің дамуы. Жүктілік және бүйрек аурулары. Пиелонефрит, гломерулонефрит. Жиілігі. Клиникалық белгілері Жүктілік ағымы. Емдеу әдістері және ауруханаға жатқызу көрсетімдері. Босануды және босанудан кейінгі кезеңді жүргізу. Жүктілік және туберкулез. Жүктілікті тоқтату көрсетімдері және ауруханаға жатқызытын мерзімдер мен емдеу принциптері. Босануды жүргізу. Ана және нәресте үшін жүктілік болжамы. Профилактикалық вакцинация. Жаңа туған нәрестені емшек сүтімен тамақтандыру көрсетімдері мен қарсы көрсетімдер. Ауруханадан шығару мерзімдері. Үйіне шығарғаннан кейін нәрестені және босанған әйелді бақылау
6	Жатырдың туу қызметінің аномалиялары.	Босану кезінде жатырдың туу қызметінің аномалиялары, анықтамасы, жіктемесі, қауіп факторлары, диагностика критерилері. Туу қызметінде аномалиялар болуына әсер ететін этиопатогенездік факторлар. Босану күшінің әлсіздігін диагностикалау (тұңғыш, кейінгі және күшену толғағының әлсіздігі). Прелиминарлық кезең туралы түсінік, жалған толғақ, жылдам және қарқынды босану. Дискординациялық туу қызметінің диагностикасы. Қарқынды қатты толғақ диагностикасы. Жатырдың жиырылу қызметінің бұзылуын емдеу. Организмнің босануға биологиялық дайын екендігі туралы түсінік
7	Жүктілік және нәресте жамбасымен келгенде босандыру	Жамбаспен жату, анықтамасы, жиілігі. Нәрестенің жамбаспен келуінің түрлері. Диагностикасы (сыртқы акушериялық зерттеу, іншектік зерттеу, УДЗ, электрокардиографиялық). Жүктіліктің ағымы. Босану кезіндегі асқынулар, босануды жүргізу ерекшеліктері. Нәрестенің жамбаспен туылуының биомеханизмі. Нәресте бөксесімен орныққанда Цовьянов әдісімен қолмен босандыру, дайындық, техника. Классикалық қолмен босандыру тәсілі. Нәресте аяқпен келгенде босану ағымын жүргізу

8	Іштегі нәрестенің дұрыс жатпауы. Нәресте басының дұрыс орнықпауы	Іштегі нәрестенің Ұрықтың дұрыс жатпауы. Анықтамасы. Жіктемесі. Этиологиясы. Диагностикасы. Жүктіліктің және босанудың ағымы және жүргізу. Іштегі нәрестенің көлденең орналасуы. Нәрестенің басымен дұрыс келмеуі. Нәресте басының шалқая орнығуы, жиілігі, анықтамасы, этиологиясы, диагностикасы. Босану биомеханизмі. Босану ағымы және жүргізу. Бастың асинклитикалық орнығуы. Бастың дұрыс тұрмауы
9	Тар жамбас	Өзектілігі және статистикасы. Анықтамасы. Этиологиясы. Жіктемесі, диагностикасы. Жүктіліктің ағымы және босануды жүргізу. Рахитты жалпақ жамбаста, жалпы бірқалыпты тарылған жамбаста және көлденең тарылған жамбаста босану биомеханизмі. Босану кезіндегі асқынулар
10	Көп нәрестелі жүктілік	Анықтамасы. Жіктемесі. Этиологиясы. Диагностикасы. Жүктіліктің ағымы және жүргізу, көп нәрестелі жүктілікті жүргізу ерекшеліктері. Босану кезіндегі асқынулар
11	Жүктіліктің ұзаққа созылуы	Анықтамасы. Жіктемесі. Этиологиясы. Диагностикасы. Жүктіліктің ағымы және жүргізу, босануды жүргізу ерекшеліктері. Босану кезіндегі асқынулар
12	Акушериялық травматизм	Бұтаралықтың жыртылуы. Жиілігі. Этиологиясы, себеп болатын факторлары. Жыртылудың патогенездік белгілеріне байланысты жіктемесі (өздігінен және күш түскеннен) және тіндердің зақымдалу тереңдігіне байланысты (1,2,3 дәрежелі). Бұтаралықтың жыртылу қаупінің диагностикасы. Бұтаралықтың жыртылған жеріне тігіс салу. Босанған әйелдерге босанғаннан кейін бақылау жүргізу. Алдын алу. Иншөктің жыртылуы. Гематомалар. Этиологиясы, жіктемесі. Диагностикасы. Тігіс салу әдістемесі. Жатыр мойнының жыртылуы. Этиологиясы, жіктемесі. Диагностикасы. Тігіс салу әдістемесі. Жатырдың жыртылуы. Жиілігі. Жіктемесі. Этиологиясы, қауіп факторлары. Жатырында тыртығы бар жүкті әйелдерді әйелдерге кеңес беру орындарында бақылау ерекшеліктері. Жыртылу қаупі бар, жыртыла бастаған және жыртылған жатырдың диагностикасы. Саралау диагностикасы. Акушердің тәсілі. Қасаға жігінің ажырауы және жыртылуы, несепжыныстық және ішек – жыныстық жыланкөздер. Алдын алу. Диагностика және емдеу

		Токсико-инфекционные заболевания новорожденных. Причины, ранние симптомы. Общие принципы лечения. Противоэпидемические мероприятия. Практические занятия. Работа в отделении новорожденных. Осмотр детей с гемолитической болезнью. Техника взятия крови на билирубин, почасовой прирост билирубина, определения группы крови ребенка. Необходимые принадлежности для заменного переливания крови, стерилизация, хранение и участие в операции. Уход за пупочным остатком. Причины и противоэпидемические мероприятия при токсико-инфекционных заболеваниях.
Гинекология		
1	Воспалительные гинекологические заболевания (специфические и неспецифические)	Возбудители заболеваний. Пути распространения возбудителя в организме. Классификация. Клиника острых и хронических воспалительных процессов гениталий женщин. Методы диагностики. Лечение (общее и местное), диспансеризация. Профилактика. Гонорея, возбудитель (морфология и биологические свойства гонококка). Эпидемиология. Классификация. Клиника острой, подострой, хронической и торпидной форм гонореи. Диагностика. Профилактика. Трихомоноз. Возбудитель. Эпидемиология, Клиника. Диагностика. Лечение и профилактика. Хламидиоз. Возбудитель (морфологические и биологические свойства). Эпидемиология. Клиника. Диагностика. Лечение. Профилактика Туберкулез. Возбудитель. Пути распространения инфекции. Частота поражения различных отделов половых органов. Диагностика. Лечение. Сифилис. Возбудитель. Эпидемиология. Клиника. Диагностика. Лечение и профилактика. Вирусные инфекции. Возбудители простого герпеса, вирусы папиллом, плоских кондилом, СПИДа. Эпидемиология. Клиника. Диагностика и лечение Профилактика.
2	Физиология и патология менструального цикла	Нормальный менструальный цикл. Изменения в организме женщины в связи с циклическими изменениями в яичниках и матке. Классификация нарушений менструального цикла. Диагностика. Тесты функциональной диагностики

		<p>плода после рождения. Признаки незрелости. Особенности органов дыхания, нервной системы, кровообращения и др. Склонность к затяжному течению пограничных состояний (желтухе, эритемы)</p> <p>Выхаживание недоношенного. Профилактика охлаждения недоношенного в роддоме, тепловой режим после рождения. Виды кузевов, правила содержания в кузевых. Воздушный режим палаты. Профилактика расстройства дыхания, ингаляция увлажненным кислородом, медикаменты. Вскармливание грудным молоком, первое прикладывание в зависимости от степени и состояния при рождении. Выхаживание недоношенных в отделениях 2-го этапа. Критерии выписки. Патронаж. Беседа с матерью.</p>
3	Реанимация новорожденного	<p>Эффективная реанимация новорожденного. Прогноз потребности в реанимации (потребности в реанимации), квалифицированный персонал, необходимое оборудование и оснащение в родильном зале. Критерии для начала и продолжения реанимации новорожденного. Оценка по шкале Апгар. Асфиксия новорожденного. Определение. Причины, степени тяжести асфиксии. Механизм первого вдоха новорожденного. Реанимационные мероприятия. Техника вентилизации мешком и маской. Непрямой массаж сердца. Рассмотрение вопроса о прекращении реанимации.</p>
4	Ведение детей с родовыми травмами	<p>Понятие о родовой травме. Предрасполагающие факторы появления родовой травмы. Классификация. Родовая травма центральной нервной системы, родовые повреждения периферической нервной системы, повреждения костно-суставной системы, мягких тканей и внутренних органов. Клиника. Лечение. Значение наблюдения у педиатра, невропатолога и логопеда. Диагностика. Лечение.</p>
5	Заболевания периода новорожденности (гемолитическая болезнь новорожденных, омфалиты, пиодермиты, пузырчатка и сепсис)	<p>Гемолитическая болезнь по Rh- фактору и системе АВО. Диагностика. Клинические формы.</p> <p>Показания к заменному переливанию крови. Осложнения гемолитической болезни. Клиника. Лечение. Профилактика.</p> <p>Инфекционные заболевания новорожденных. Источники и пути заражения. Омфалиты, клиника, лечение. Заболевания кожи подкожной клетчатки, клиника, лечение. Сепсис, клинические формы.</p>

13	Акушериялық операциялар	<p>Акушериялық операциялардың түрлері: жасанды түсік түсіру, жүктіліктің соңғы кезеңінде жасанды жолмен жүктілікті ұзу, жүтілікті сақтау операциясы, босандыру операциялары, нәрестенің орналасуын түзету операциялары (акушериялық бұру), нәрестені бөлшектеу операциялары, акушериялық шағын операциялар (амниотомия, перинеотомия, эпизиотомия, жатырдың бимануальді компрессиясы, жатыр қуысын қолмен тексеру және т.б.). Операция алдындағы тексеру көлемі, операция алдындағы дайындық, ауырсыздандыру, операциядан кейінгі күтім.</p>
14	Босанғаннан кейінгі іріңді-сепсистік аурулар	<p>Босанғаннан кейінгі аурулар. Этиологиясы және патогенезі. Құрылымы. Босанғаннан кейінгі инфекция қоздырғыштарының ерекшеліктері (экзогендік және эндогендік).</p> <p>Организмде инфекцияның таралу жолдары. Сазонов – Бартельс әдісі бойынша жіктелуі. Босанғаннан кейінгі аурулардың клиникалық ағымының ерекшеліктері. Босанғаннан кейінгі іріңді-сепсистік аурулардың бірінші, екінші және үшінші сатылары. Сепсистік инфекцияның кең таралуы. Босанғаннан кейінгі мастит (қоздырғышы, кіру жолдары, инфекция көзі, маститтің кезеңдеріне байланысты белгілері). Консервативті және хирургиялық ем.</p> <p>Іріңді-сепсистік ауруларды кешенді емдеудің маңызы. Алдын алу.</p>
Перинатология		
1	Жаңа туған нәрестенің жағдайын бағалау және күту принциптері. Перинатальдық аурушандық және өлім-жітім	<p>Жаңа туған нәрестенің АФЕ, нәрестенің туылу кезеңіндегі даму ерекшеліктері. Қазіргі заманғы перинатальды көмек және күтім. Босандыратын бөлмедегі әрбір нәрестені қабылдауға арналған құрал-жабдықтар. Босандыратын бөлмеде нәрестеге күтім жасау (гипотермияның алдын алу, құрғату, киімі, анасының кеудесіне жатқызу). Иммуны профилактика.</p> <p>Перинатальдық аурулар және өлім-жітім. Перинатальды кезең, антенатальды, интранатальды және алғашқы неонатальды кезеңдердің анықтамасы. Өлі туу, неонатальды ерте өлім, жас сәбилердің өлімі. Осы көрсеткіштердің бір жасқа дейінгі балалар өліміндегі маңызы. Перинатальдық өлімнің нозологиялық түрлеріне байланысты құрылымы.</p>

		Перинатальдық аурулар мен өлімді азайту шаралары. Акушердің перинатальдық өліммен күресудегі рөлі және міндеттері.
2	Мерзіміне жетпей туған нәрестенің АФЕ-сі. Күтімнің қазіргі әдістері	Мерзіміне жетпей туған нәресте. Сипаттамасы. Мерзіміне жетпей туылу дәрежесіне байланысты антро-пометриялық мәліметтер. Мерзімінен бұрын босану себептері және оның нәрестенің туғаннан кейінгі дамуына әсері. Жетілмеу белгілері. Мерзіміне жетпей туған нәрестелердің тыныс алу ағзаларының, нерв жүйесі және қанайналым жүйесінің ерекшеліктері. Шектік жағдайлардың ұзаққа созылған ағымына бейімділік (сарғаю, эритема). Мерзіміне жетпей туған нәрестенің күтімі. Перзентханада мерзіміне жетпей туған нәрестелерде суықтанудың алдын алу, жылыту режимін сақтау. Кувез түрлері, кувезде ұстау тәртібі. Палатаның ауа режимі.. Тыныс алу бұзылуының алдын алу, ылғалды оттегіні, дәрілерді қолдану. Емшек сүтімен тамақтандыру, туу жағдайына байланысты бірінші емізу. Мерзіміне жетпей туған нәрестелерді 2-кезеңдегі бөлімшеде күту. Үйге шығару критерилері. Патронаж. Анасымен әңгіме өткізу
3	Нәресте реанимациясы	Нәрестенің тиімді реанимациясы. Реанимацияға қажеттілігін болжау, білікті қызметкер, босандыратын бөлмедегі қажетті құрал-жабдықтар. Нәресте реанимациясын бастау және жалғастыру критерилері. Апгар шкаласы бойынша бағалау. Нәрестенің асфиксиясы. Анықтамасы. Себептері, асфиксияның ауырлық дәрежелері. Нәрестенің ең бірінші тыныс алу механизмі. Реанимациялық шаралар. Маска және қаппен вентиляция өткізу техникасы. Жүрекке тікелей емес массаж жасау. Реанимацияны тоқтату мәселесін қарау
4	Туу кезінде жарақат алған балаларды қарау	Нәрестенің туылу кезіндегі алған жарақаты туралы түсінік. Нәрестенің туылу кезінде болатын жарақаттарға әсер ететін факторлар. Жіктелуі. Нәресте тууы кезіндегі орталық нерв жүйесінің, перифериялық нерв жүйесінің жарақаттары және сүйек – буын жүйесінің, жұмсақ тіндер мен ішкі ағзалардың зақымдануы. Клиникасы. Емі. Педиатр, невропатолог және логопед бақылауында болудың маңызы. Диагностикасы. Емі

		(амниотомия, перинеотомия, эпизиотомия, биману-альная компрессия матки, ручное обследование полости матки и др.) Объем обследования к операциям (Объем обследования при подготовке к операциям), предоперационная подготовка, обезболивание, уход в послеоперационном периоде.
14	Послеродовые гнойно-септические заболевания	Послеродовые заболевания. Этиология патогенез. Структура. Особенности возбудителя послеродовой инфекции (экзогенной и эндогенной). Пути распространения инфекции в организме. Классификация по Сазонову - Бартельсу. Особенности клинического течения, проявления послеродовых заболеваний в современных условиях. Послеродовые гнойно-септические заболевания первого, второго и третьего этапов. Генерализованная септическая инфекция. Послеродовой мастит (возбудитель, входные ворота, источник инфекции, клиника в зависимости от стадии мастита). Лечение консервативное и хирургическое. Значение комплексной терапии гнойно-септических заболеваний. Профилактика
Перинатология		
1	Оценка состояния новорожденного и принципы ухода. Перинатальная заболеваемость и смертность	АФО новорожденного, особенности развития ребенка в период новорожденности. Современная перинатальная помощь и уход. Оснащение для приема каждого новорожденного в родзале. Уход за новорожденным в родзале (профилактика гипотермии, обсушивание, одежда, выкладывание на грудь матери) Иммунопрофилактика. Перинатальная заболеваемость и смертность. Перинатальный период, определение антенатального, интранатального, раннего неонатального периодов. Мертворождаемость, ранняя неонатальная смертность, младенческая смертность. Значение этих показателей в смертности детей до года жизни. Структура перинатальной смертности по нозологическим единицам. Меры по снижению перинатальной смертности и заболеваемости. Роль и задачи акушерки в борьбе с перинатальной смертностью.
2	АФО недоношенного ребенка. Современные методы выхаживания	Недоношенный ребенок. Характеристика. Антропометрические данные по степеням недоношенности. Причины невынашивания и их влияние на состояние

		Асинклитические вставления головки. Неправильные стояния головки.
9	Узкий таз	Актуальность и статистика. Определение. Этиология. Классификация, диагностика. Течение беременности и особенности ведения родов. Биомеханизм родов при плоскорохитическом тазе, общеравномерносуженном тазе, простом плоском тазе. Осложнения в родах.
10	Многоплодная беременность	Определение. Классификация. Этиология. Диагностика. Течение и ведение беременности, особенности ведения родов при многоплодной беременности. Осложнения в родах.
11	Перенашивание беременности	Определение. Классификация. Этиология. Диагностика. Течение и ведение беременности, особенности ведения родов. Осложнения в родах.
12	Акушерский травматизм	Разрыв промежности. Частота. Этиология, предрасполагающие факторы. Классификация разрывов по патогенетическому признаку (самопроизвольные и насильственные) и по глубине повреждения тканей (1,2,3 степени). Диагностика угрожающего разрыва промежности. Ушивание разрывов. Ведение родильниц в послеродовом периоде. Профилактика. Разрывы влагалища. Гематомы. Этиология, классификация. Диагностика. Методика ушивания. Разрыв шейки матки. Этиология, классификация. Диагностика. Методика ушивания. Разрывы матки. Частота. Классификация. Этиология, предрасполагающие и непосредственные факторы риска. Особенности наблюдения в женской консультации беременной с рубцом на матке. Диагностика угрожающего, начинающего и совершившегося разрыва матки. Дифференциальная диагностика. Тактика акушерки. Растяжение и разрыв лонного сочленения, мочеполовые и кишечно-половые свищи. Профилактика. Диагностика и лечение.
13	Акушерские операции	Виды акушерских операций: искусственный аборт, искусственное прерывание беременности в поздние сроки; операции сохраняющие беременность, родоразрешающие операции, операции исправляющие положение плода (акушерские повороты), плодоразрушающие операции, малые акушерские операции

5	Нәрестелердің туылу кезіндегі аурулары (нәрестелердің гемолиздік ауруы, омфалиттер, пиодермиттер, бөртпе және сепсис)	Rh- фактор және ABO жүйесі бойынша гемолиздік ауру. Диагностикасы. Клиникалық түрлері. Қанды алмастырып құюға арналған көрсетімдер. Гемолиздік аурудың асқынуы. Клиникасы. Емдеу. Алдын алу. Нәрестелердің жұқпалы аурулары. Инфекция көздері және жұғу жолдары. Омфалиттер, клиникасы, емі. Тері және теріасты шелмайының аурулары, клиникасы, емі. Сепсис, клиникалық түрлері. Нәрестелердің уытты-инфекциялық аурулары. Себептері, алғашқы белгілері. Жалпы емдеу принциптері. Индетке қарсы шаралар. Практикалық сабақтар. Жаңа туылған нәрестелер бөлімшесіндегі жұмыс. Гемолиздік ауруы бар балаларды тексеру. Билибуринге қан алу техникасы, билирубиннің сағаттап өсуі, нәрестенің қан тобын анықтау. Қанды алмастырып құюға арналған бұйымдар, зарарсыздандыру, сақтау және операцияға қатысу. Кіндікке күтім жасау. Уытты-инфекциялық аурулардың себептері және қолданылатын индетке қарсы шаралар.
Гинекология		
1	Гинекологиялық қабынбалы аурулар (спецификалы және бейспецификалы)	Ауру тудыратын қоздырғыштар. Қоздырғыштардың организмде таралу жолдары. Жіктелуі. Әйелдердің жыныс мүшелерінің жіті және созылмалы қабыну процестерінің клиникасы. Диагностика әдістері. Емдеу (жалпы және жергілікті), диспансеризация. Алдын алу. Гонорея, қоздырғыштары (гонококктың морфологиясы және биологиялық қасиеттері). Эпидемиологиясы. Жіктелуі. Гонореяның жіті, жітілеу, созылмалы және торпидтік түрлерінің клиникасы. Диагностикасы. Алдын алу. Трихомоноз. Қоздырғыштары. Эпидемиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу және алдын алу. Хламидиоз. Қоздырғыштары (морфологиялық және биологиялық қасиеттері). Эпидемиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Алдын алу. Туберкулез. Қоздырғыштары. Инфекцияның таралу жолдары. Жыныс ағзаларының зақымдану жиілігі. Диагностикасы. Емі.

		Мерез. Қоздырғыштары. Эпидемиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу және алдын алу. Вирустық инфекциялар. Қарапайым герпестің қоздырғыштары, папиллома, жалпақ кондиллома, ЖИТС вирустары. Эпидемиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу және алдын алу
2	Етеккір циклінің физиологиясы және патологиясы	Қалыпты етеккір циклі. Аналық бездегі және жатырдағы циклдік өзгерістерге байланысты әйел организміндегі өзгерістер. Етеккір циклі өзгерістерінің жіктелуі. Диагностикасы. Функционалдық диагностика тестілері (дененің базальді температурасы, кольпоцитология, эндометрий қырындысын гистологиялық зерттеу, УДЗ, гистероскопия, метросальпингография). Етеккір циклінің бұзылуын емдеу принциптері.
3	Әйелдердің жыныс ағзаларының қатерсіз ісіктері	Қатерсіз ісіктер, анықтамасы, ісіктердің жіктемесі. Жатыр миомасы, этиологиясы, клиникасы, диагностикасы, асқынулары. Консервативтік емдеу әдістері. Операция тәсілімен емдеуге арналған көрсетімдер. Миома және жүктілік. Аналық бездегі кистомалар, этиологиясы, клиникалық симптомдары. Диагностикасы, асқынулары, емі.
4	Әйелдердің жыныс ағзаларының обыралды аурулары	Обыралды аурулары туралы түсінік. Сыртқы жыныс ағзаларының обыралды аурулары. Крауроз және лейкоплакия. Этиологиясы. Клиникасы. Емі. Іншектің, жатыр мойнының обыралды аурулары, жатыр мойнының эрозиясы.
5	Әйелдердің жыныс ағзаларының қатерлі ісіктері	Сыртқы жыныс ағзаларының, жатырдың, жатыр мойнының және аналық бездердің обыры. Аурудың сатылары. Ерте диагностика. Клиникасы. Емі (сәуелік, хирургиялық, химиотерапия, гормондық). Хорионэпителиома. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емі.
6	Гинекологиядағы іштеспе	Іштеспе туралы түсінік. Іштеспе дамидың гинекологиялық аурулар. Жатырдан тыс жүктіліктің, киста аяғының оралып қалуының, пиосальпинкс, жайылған перитонит жыртылуының клиникасы және диагностикасы. «Іштеспе» диагнозы қойылғандағы акушердің тәсілі
7	Балалық шақтағы және жасөспірімдік	Балалық шақтың және жасөспірімдік кезеңнің анатомия – физиологиялық ерекшеліктері. Қыздарға

		методы родоразрешения. Особенности развития плода и новорожденного у больных сахарным диабетом. Беременность и болезни почек. Пиелонефрит, гломерулонефрит. Частота. Клинические признаки. Течение беременности. Методы лечения и показания к госпитализации. Ведение родов и послеродового периода. Беременность и туберкулез. Показания к прерыванию беременности, сроки госпитализации и принципы лечения. Ведение родов. Прогноз беременности для матери и плода. Профилактические вакцинации. Показания и противопоказания к кормлению новорожденного грудью. Сроки выписки. Наблюдение за родильницей и новорожденным после выписки.
6	Аномалии родовой деятельности матки	Аномалии родовой деятельности матки в родах, определение, классификация, факторы риска, критерии диагностики. Этиопатогенетические факторы, обуславливающие возникновение аномалий родовой деятельности. Диагностика слабости родовой деятельности (первичная, вторичная и слабость потуг). Понятие прелиминарный период, ложные схватки, быстрые и стремительные роды. Диагностика дискоординированной родовой деятельности. Диагностика чрезмерно- сильной родовой деятельности. Лечение нарушений сократительной деятельности матки. Понятие о биологической готовности организма к родам.
7	Беременность и роды при тазовом предлежании плода	Тазовое предлежание, определение, частота. Классификация тазовых предлежаний. Диагностика (наружное акушерское исследование, влагалищное исследование, УЗИ, электрокардиографическое). Течение беременности. Осложнения в родах и особенности ведения родов. Биомеханизм родов при тазовом предлежании. Ручное пособие при чисто ягодичном предлежании по Цовьянову, подготовка, техника. Классическое ручное пособие. Ведение родов при ножных предлежаниях.
8	Неправильные положения плода. Неправильные предлежания головки плода	Неправильные положения плода. Определение. Классификация. Этиология. Диагностика. Течение и ведение беременности, родов. Запущенное поперечное положение плода. Неправильные предлежания головки плода. Разгибательные предлежания головки, частота, определение, классификация, этиология, диагностика. Биомеханизм родов. Течение и ведение родов.

		плаценты, эмболия околоплодными водами. Рациональное ведение родов. Лечение и профилактика. Переливание крови в акушерстве и его значение. Кровь и препараты крови: цельная кровь, эритроцитарная, лейкоцитарная, тромбоцитарная массы, свежемороженая плазма, альбумин, фибриноген, гамма-глобулин и др. Осложнения при переливании крови, методы их профилактики. Определение групп крови и Rh-принадлежности. Взятие крови на совместимость всем роженицам при поступлении на роды. Кровезаменители, классификация, показания, противопоказания, техника переливания, осложнения и их профилактика.
5	Ведение беременности и родов при некоторых видах экстрагенитальной патологии	Беременность и пороки сердца. Значение раннего охвата беременных наблюдением для установления диагноза и решения вопроса о допустимости сохранения беременности. Особенности течения беременности при пороках сердца. Задачи при обследовании беременных с заболеваниями сердечно-сосудистой системы. Критические периоды беременности и сроки необходимой госпитализации. Ведение родов: показания к родоразрешению через естественные родовые пути и путем кесарева сечения. Принципы максимального обезболивания родов. Особенности ведения послеродового периода. Беременность и гипертоническая болезнь. Особенности течения беременности при гипертонической болезни. Решение вопросов о допустимости продолжения беременности. Особенности ведения родов. Ведение послеродового периода. Беременность и анемия. Частота. Клинические признаки и установление диагноза (клинические и гематологические исследования). Особенности течения беременности. Методы лечения различных форм анемии во время беременности. Ведение родов и послеродового периода. Профилактика кровотечений в родах. Лекарственные средства и рецептура. Беременность и сахарный диабет. Течение беременности у больных сахарным диабетом. Противопоказания к сохранению беременности. Критические периоды беременности и сроки необходимой госпитализации, наблюдение эндокринолога, инсулинотерапия. Сроки и

	кезеңдегі гинекологияның өзекті мәселелері	қойылатын гигиеналық талаптар. Жыныс жолымен берілетін аурулардың алдын алу. Контрацепция мәселелері. Жасөспірімдер ортасында саламатты өмір салтын қалыптастыру.
8	Әйелдердің репродуктивтік денсаулығы. Жанұя құруды жоспарлау	Әйелдердің репродуктивтік денсаулығы, анықтамасы. Жанұя құруды жоспарлау, түсініктемесі. Жанұя құруды жоспарлау туралы жұмыстар. Кеңес беру машықтары. Жанұя құруды жоспарлауда контрацепция тақырыбы маңызды бір бөлім. Жанұя құруды жоспарлаудағы акушердің рөлі. Контрацептивтердің жіктелуі (механикалық, физиологиялық, гормондық, хирургиялық және т.б.). жанама әсерді емдеу, көрсетімдер және сақтық шаралары.

3.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Қалыпты жүктілік, босану, босанудан кейінгі кезең.		
1	ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастырудың қазіргі принциптері. ДДСҰ ана қауіпсіздігі стратегиясы	ҚР акушериялық-гинекологиялық көмектің ұйымдарстырылуымен танысу. Акушерлерге қойылатын кәсіптік-лауазымдық талаптар. Босандыру мекемелерінің құрылымы. Нормативтік-құқықтық актілер, бұйрықтар. Амбулаториялық акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Әйелдерге көмек көрсетудің учаскелік принципі. Акушерканың жұмысы және әйелдер консультациясында медициналық құжаттарды жүргізу. Жүкті әйелдерді бақылауды ұйымдастыру (анықтау, тіркеуге алу, тексеру, ауруханаға жатқызу тәртібі, диспансерлік бақылау). Экстрагениталийлік патологиясы бар жүктілермен жұмыс жүргізу. Жүктіліктің мерзімін анықтау, босанар алдындағы демалысты ресімдеу, жүкті әйелдерді босануға психопрофилактикалық дайындау, патронаж, аналардың құқығын қорғау. Акушерканың гинекологиялық науқастармен жұмыс жүргізуі. Диспансеризация. Обырдың алдын алу
2	Акушерия және гинекологиядағы инфекциялық қауіпсіздік пен инфекциялық бақылау	Босандыруға көмектесетін мекемелерде аурухана ішіндегі инфекцияны болдырмау үшін жүргізілетін емдік-профилактикалық шаралармен танысу. Акушериялық стационардағы, гинекология

		бөлімшесіндегі және әйелдер консультациясындағы санитариялық-эпидемиологиялық режим. Қызметкерлердің жеке бас гигиенасы. Пациент пен қызметкердің инфекциялық қауіпсіздігін ескеріп медициналық жәрдем көрсету стандарттарымен жұмыс істеу, бұйрықтар және директивалы құжаттарды зерделеу.
3	Әйелдердің жыныс ағзаларының анатомиясы және физиологиясы. Жүктілік физиологиясы. Босануға дейінгі күтім	Әйелдер консультациясында және жүкті әйелдердің патологиясы бөлімшесінде әйелдерді бақылау және күту бойынша жұмыс істеу. Психологиялық алдын алу сабақтарын жүргізіп, кеңес беру
4	Жүктілік диагностикасы	Әйелдер консультациясында және жүкті әйелдердің патологиясы бөлімшесінде әйелдерді бақылау және күту бойынша жұмыс істеу. Жүктілікті тексеру, диагностика жүргізу, жүктілік мерзімін анықтау, босану күнін анықтау. Жүкті әйелдер гигиенасы туралы кеңес беру. Гимнастикалық жаттығулар кешенімен танысып, оны жүргізуге қатысу
5	Босану. Босану ағымы және жүргізу. Босану кезіндегі тиімді перинаталдық көмек және күтім	Қабылдау бөлімшесінде жұмыс істеу. Босанатын әйелді қабылдау, дене қызуын, артериялық қысымын, зәр анализін, босанатын әйелді тексеру, босану тарихын жазу. Босанатын әйелді босануға дейінгі және босану бөлмесінде бақылау. Босану кезінде тиімді перинаталдық көмек көрсету. Партограмма жүргізу. Босанудың бірінші және екінші кезеңінде босанушы әйелдің позициясын анықтап, көмектесу. Босану кезінде нәрестенің жағдайын анықтау. Әйелдерді босандыру үшін босанатын бөлмені дайындау. Босанатын әйелді, материалды, керекті құрал-жабдықтарды дайындау. Акушер қолын босандыруға дайындау. Босануды жүргізу (жеке босандыратын бөлме, серігінің болуы, жеңіл тамақ қабылдау мүмкіндігі, тік позиция және еркін қимылдау, асықпай, күшенуді басқармай босану, нәресте жағдайының мониторингі, үшінші кезеңді белсенді жүргізу)
6	Қалыпты босанғаннан кейінгі кезең және оны жүргізудің қазіргі принциптері	Босанғаннан кейін әйелдерді палатада күту бойынша жұмыс істеу. Босанғаннан кейінгі күтім принциптерін сақтау (анасының жағдайын бақылау, дене қызуын, артериялық қысымын тексеру, әр уақыт аралығында

		Гипертензивные состояния при беременности. Классификация, определение, факторы риска, критерии диагностики, основные и дополнительные диагностические мероприятия, лечение. Тактика акушерки при преэклампсии тяжелой степени и эклампсии. Неотложная помощь, алгоритм действий. Профилактика. Клинические протокола ведения беременных и рожениц с гипертензивными состояниями.
4	Кровотечения во время беременности, в родах, в послеродовом периоде. ДВС - синдром в акушерстве	Акушерские кровотечения, определение, классификация акушерских кровотечений по времени их наступления и по причинам. Факторы риска, частота. Кровотечения первой половины беременности (самопроизвольный выкидыш, внематочная беременность, шеечная беременность, пузырный занос, травмы и варикозное расширение вен половых органов). Кровотечение во второй половине беременности (предлежание плаценты, преждевременная отслойка нормально расположенной плаценты, разрыв матки по рубцу и др.) Кровотечения в родах, в раннем послеродовом периоде (предлежание плаценты, преждевременная отслойка нормально расположенной плаценты, плотное прикрепление, приращение плаценты, ущемление последа, задержка частей плаценты.) Нарушение моторной функции матки: гипо-атонические кровотечения. Нарушение свертывающейся и антисвертывающей системы крови. Диагностика акушерских кровотечений, дифференциальная диагностика. Способы определения объема кровопотери. Реакция организма на кровопотерю. Степени геморрагического шока. Компенсаторные механизмы организма при акушерских кровотечениях. Основные критерии тяжести кровотечения. Алгоритм действий оказания неотложной помощи при послеродовых кровотечениях. Тактика акушерки при различных видах акушерских кровотечений, пошаговая терапия. ДВС - синдром в акушерстве. Понятие о свертывающейся и антисвертывающей системах. Острые и хронические формы ДВС - синдрома. Группа риска по возникновению ДВС – синдрома (мертвый плод, преэклампсия, эклампсия, предлежание плаценты, преждевременная отслойка нормально расположенной

		периода. Питание родильницы, сроки выписки из стационара на современном этапе. Особенности ведения родильниц: со швами на промежности, после оперативного родоразрешения, с осложнениями беременности и родов, с сердечно - сосудистой патологией. Особенности ухода за молочными железами- 10 принципов грудного вскармливания и профилактика заболеваний молочных желез.
Патология беременности, родов, послеродового периода		
1	Оценка состояния плода во время беременности	Современная оценка фетоплацентарной системы. Определение рисков возникновения перинатальных осложнений. Понятия: задержка внутриутробного развития плода (ЗВРП), маленький для гестационного возраста плод (МГВП), угрожающие состояния плода. Контингент женщин с повышенным риском. Ведение гравидограммы. Влияние факторов внешней среды и внутренней среды на возникновение ЗВУР (материнские, плацентарные, внешние, наследственные). Виды аномалий развития плода, диагностика. Врожденные заболевания плода. Наследственные болезни. Эмбриопатия. Фетопатия. Методы диагностики внутриутробного состояния плода: аускультация, оценка двигательной активности плода, УЗИ, определение графика антенатального развития (гравидограмма), биофизические тесты, кардиотокография и др. Работа акушерки женской консультации по антенатальному наблюдению.
2	Невынашивание беременности. Дородовое излитие околоплодных вод	Актуальность. Определение. Этиология и патогенез: генетические, анатомические, эндокринные иммунологические, инфекционные причины. Классификация. Самопроизвольные выкидыши, неразвивающаяся беременность, преждевременные роды. Диагностика. Течение и ведение беременности, Преждевременные роды, определение, особенности ведения родов, осложнения в родах. Профилактика. Тактика ведения родов при несвоевременном (дородовом) излитии околоплодных вод.
3	Рвота беременных, слюнотечение. Гипертензивные состояния при беременности	Ранние токсикозы беременных: рвота и слюнотечение, определение, этиология, классификация. Редкие формы гестозов: дерматозы, бронхиальная астма, остеопороз, тетания и желтуха беременных.

		жатыр инволюциясы және іншектең бөлінетін сүртіндіні бақылау). Аналарды баласын емізуге және нәрестелерді күтуге үйрету және көмектесу. Босанған әйелдерді тексеру. Бұтаралық және кесар тілігі операциясынан кейінгі құрсақтағы тігіске күтім жасау.
Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңнің патологиясы		
1	Нәрестені антенатальды қорғау және ішкі және сыртқы факторлардың нәрестеге әсері	Әйелдер консультациясында нәрестенің денсаулығын қорғау бойынша өткізілетін шаралармен танысу. Терапевтік әсері бар дәрілік заттар тізімін білу. Акушерлік патологиясы жоғары диспансерлік топпен танысу. Қауіптілігі жоғары топқа жататын жүкті әйелдерді уақытымен анықтаудық, патронаж өткізудің маңызы.
2	Жүкті әйелдерде болатын ерте токсикоз. Жүктілік кезіндегі гипертензиялық жағдай	Әйелдер консультациясында және жүкті әйелдердің патологиясы бөлімшелерінде жұмыс істеу. Жүкті әйелдерді тексеру. Жүктілік кезіндегі гипертензиялық жағдайдағы жүкті әйелдерді анықтау. Преэклампсияның ауыр түрінде және эклампсия кезінде жедел жәрдем көрсету. Жүкті әйелдерді ауруханаға жатқызу көрсетімдері. Преэклампсия және эклампсия бар жүкті әйелдердің жеке карталары мен босану тарихын талқылау. Диагностикалық және емдеу шараларын өздігінен орындау. Алдын алу.
3	Экстрагениталий патологиясының кейбір түрлерінде жүктілікті және босануды жүргізу	Әйелдер консультациясында және жүкті әйелдердің патологиясы бөлімшелерінде жұмыс істеу. Экстрагениталий патологиясы бар жүкті әйелдердің жеке карталары мен босану тарихын талқылау. Жүкті әйелдерді тексеру және ауруханаға жатқызу көрсеткімдері. Жедел жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Тағаммен емдеудің ерекшеліктері. Зертханалық тексерістерге материал жинау.
4	Жатырдың туу қызметінің аномалиялары. Қағанақ суының мезгілінен бұрын кету. Мезгілінен ерте босану	Әйелдер консультациясында, босанар алдындағы және босану бөлмесінде жұмыс істеу. Босанар алдындағы және босану бөлмесінде босанатын әйелдерді бақылау. Тиімді перинатальды көмек және күтім. Партограмма жүргізу. Босанудың бірінші және екінші кезеңдерінде босанатын әйелдерді тексеріп, позицияны анықтау, дұрыс тыныс алу. Босану кезінде нәрестенің жағдайын бағалау. Босануды жүргізу (жеке босандыратын бөлме, серігінің болуы, жеңіл тамақ қабылдау мүмкіндігі, тік позиция және еркін

		қимылдау, асықпай, күшенуді басқармай босану, нәресте жағдайының мониторингі, үшінші кезеңді белсенді жүргізу). Босанатын әйелге акушерлік демалыс беру әдістері. Психопрофилактикалық ауырсыздандырудың негізгі түрлері. Қағанақ суының мезгілінен бұрын кету кезінде босандыруды жүргізу. Мезгілінен ерте босануды жүргізу (кортикостероидтар мен антибиотиктерді қолдану). Босануды ауырсыздандыру көрсетімдері мен кері көрсетімдері
4	Жүктілік және нәрестенің жамбаспен келуінде босандыру	Нәрестенің жамбаспен жату диагностикасы. Фантомдарды қолданып сабақ өткізу. Нәрестенің жамбаспен жатуында классикалық қолмен және Цовьянов әдісін фантомда орындау
5	Жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңде қан кету. Акушериядағы ДТҚҰ-синдром	Босандыру және операция бөлмесінде жұмыс істеу. 1-2 дәрежелі бұт аралық және жатыр мойыны жыртылуында тігіс салуға қатысу. Жергілікті инфильтрациялық анестезияны өздігінен өткізу. Босану және босанғаннан кейінгі кезеңде қан кету болғанда жедел жәрдем көрсету алгоритмін оқып білу. Қан тобын, Rh-факторды анықтау, жеке сәйкестік және биологиялық сынама жүргізу. Гипоафибриогенемиялық қан кетуде экспресс әдіспен клиникалық диагностика жүргізу. Инфузиялық терапия жүргізу, қан және каналмастырушы препараттарды құюға қатысу
6	Акушериялық жарақаттар	Босандыру және операция бөлмесінде жұмыс істеу. 1-2 дәрежелі бұт аралық және жатыр мойыны жыртылуында тігіс салу техникасы. Жұмсақ босану жолдарын тексеру. Новокаин ертіндісімен пудендальді инфильтрациялық анестезия жүргізу. Босануды жүргізу. Операциядан кейінгі наукастарды күту. Босанушы және босанған әйелдер арасында санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу
7	Босанғаннан кейінгі іріңді-сепсистік аурулар	Күту бойынша обсервациялық бөлімде жұмыс істеу. Құрылымы және ұйымдастыру. Кейбір босанғаннан кейінгі ауру түрлерінің өту ерекшеліктері (босанғаннан кейінгі ойықжаралар, эндометриттер, тромбофлебиттер және маститтер). Іріңді-сепсистік аурулармен ауыратындардың босану тарихын талқылау. Диагностикалық және емдік шараларды өздігінен орындау. Осы ауруларды емдеу әдістері

		методы диагностики беременности (УЗИ, эхография, электро-фонокардиография плода, амниоскопия и методы определения гормонов). Наблюдение за состоянием плода за течением нормальной беременности. Продолжительность беременности. Определение срока беременности и выдачи декретного отпуска, определение даты родов.
7	Роды. Течение и ведение родов. Эффективная перинатальная помощь и уход в родах	Современное состояние вопроса о механизмах возникновения родовой деятельности и ее регуляции. Предвестники и начало родовой деятельности. Роды - определение, клиническое течение родов. Родовые изгоняющие силы (схватки, потуги). Периоды родов. Биомеханизм родов при переднем и заднем виде затылочного предлежания. Течение родов в периоде раскрытия, изгнания, последовом периоде. Эффективная перинатальная помощь и уход в родах. Ключевые факторы удовлетворенности женщин родами. Неэффективные рутинные технологии в родах (бритье, клизма и др.) Оборудование индивидуальной родильной комнаты. Помощь и роль партнера в родах, позиции в родах, техники релаксации. Безопасные роды (понятие чистые роды, проводимые подготовленным человеком, квалифицированная помощь при высоком риске осложнений). Ведение партограммы. Ведение родов и роль акушерки в родах. Активное ведение третьего периода. Объем допустимой кровопотери. Оценка новорожденного сразу после рождения и принципы ухода. Физиология родовой боли. Психопрофилактическая подготовка беременных к родам. Электроанальгезия, эпидуральная анестезия. Обезболивание родов у рожениц с заболеваниями сердечно - сосудистой системы, с гестозами и родовыми аномалиями.
8	Физиология послеродового периода и современные принципы ведения родильниц	Послеродовой период. Его продолжительность и физиологические процессы, происходящие в организме родильницы: в яичниках, в матке и в молочных железах (функция молочной железы, понятие о молозиве и молоке). Организация ухода и наблюдение за родильницей. Гигиенические требования в отделении. Соблюдение личной гигиены родильницами и медицинским персоналом, обследование персонала. Значение раннего вставания для течения послеродового

2	Инфекционная безопасность и инфекционный контроль в акушерстве и гинекологии	Организационные и лечебно- профилактические мероприятия, проводимые в родовспомогательных учреждениях по профилактике внутрибольничной инфекции. Санитарно- эпидемиологический режим в акушерском стационаре, в гинекологическом отделении, в женской консультации. Правила личной гигиены персонала. Приказы, директивные документы, стандарты оказания медицинской помощи. СПИД-эпидемиология, клиника, диагностика и профилактика.
3	Анатомия и физиология женских половых органов	Анатомия и физиология женских половых органов. Строение наружных и внутренних половых органов, значение связочного аппарата в топографическом соотношении внутренних половых органов; кровоснабжение, иннервация, лимфатическая система, тазовая клетчатка. Менструально-овариальный цикл, регуляция, циклические изменения в организме женщины (яичниковый цикл, маточный и другие).
4	Физиология беременности. Дородовой уход	Физиологические изменения в организме беременной женщины и безопасное материнство. Оплодотворение, критические периоды развития плода. Изменения в организме женщины во время беременности. Потребности матери, потребности плода. Значение психопрофилактической подготовки к родам. Партнерство в родах. Гигиена беременной женщины. Рациональное питание беременной. Гимнастика во время беременности. Влияние вредных факторов на течение беременности и развитие плода.
5	Женский таз. Плод как объект родов	Таз с анатомической точки зрения: строение костей таза, плоскости таза, угол наклона таза. Ромб Михаэлиса. Исследование таза. Плод как объект родов: строение головки плода, кости черепа, швы, роднички, размеры головки плода, размеры туловища плода.
6	Диагностика беременности	Методы диагностики беременности Диагностика ранних сроков беременности. Сомнительные, вероятные признаки беременности. Методы обследования в ранние сроки беременности (опрос, осмотр, исследование на зеркалах, влажалищное исследование и др.). Диагностика поздних сроков беременности. Достоверные признаки беременности. Дополнительные

		Босанғаннан кейінгі кезеңде болатын асқынулар. Босанушы әйелдерді клиникалық тексеру. Мұрын қуысынан және іншектен сүртінді алу. Бөлінділер, зәр және сүттің тесерістеріне материал алу. Венадан гемокультураға қан алу. Дене қызуын өлшеу, тамыр сағасын және артериялық қысымды анықтау. Инфузиялық терапия жүргізу, қан және қан алмастырушы препараттарды құю.
Перинатология		
1	Жаңа туған нәрестенің жағдайын бағалау және күту принциптері. Перинатальдық аурушандық және өлім-жітім	Күту бойынша босандыру және жаңа туған нәрестелер бөлімінде жұмыс істеу. Босандыру бөлмесінде нәрестелерді қабылдауға керекті құралдармен танысу. Босандыру бөлмесінде нәрестелерді күту (гипотермияның алдын алу, кептіру, киімі, анасының кеудесіне жатқызу). Босану тарихымен танысу. Нозологиялық түрлеріне байланысты перинатальды өлімнің құрамы. Перинатальды өлімді және ауруларды азайту. Перинатальды өлімді азайтуда акушердің ролі және мақсаттары. Бөлім ішіндегі тәртіппен, қызметкерлердің міндеттерімен және палата ішіндегі режимді ұйымдастыру тәртібімен танысу. Иммунопрофилактика
2	Мерзіміне жетпей туған нәрестелердің АФЕ. Күтім жасаудың жаңаша әдістері	Мерзіміне жетпеу дәрежесіне байланысты антропометриялық мәліметтер. Жетілмеу белгілерін анықтау. Мерзіміне жетпей туған нәрестенің күтімі. Перзентханада мерзіміне жетпей туған нәрестелерге салқын тиюдің алдын алу, туылғаннан кейін жылу режимін сақтау. Кувез түрлері, кувезде ұстау тәртібі. Палатаның ауа режимі. Тыныс алу бұзылуының алдын алу, ылғалды оттегін, дәрілерді қолдану. Күту бойынша босандыру және жаңа туған нәрестелер бөлімінде жұмыс істеу. Емшек сүтімен тамақтандыру, туу жағдайына байланысты бірінші емізу. Мерзіміне жетпей туған нәрестелерді 2-ші кезеңдегі бөлімшеде күту. Аналармен әңгіме өткізу
3	Нәресте реанимациясы	Нәрестенің тиімді реанимациясы. Нәрестеге реанимация қажет болу болжамы, білікті қызметкерлер, керекті құрал-жабдықтар. Нәрестеге реанимацияны бастау және жалғастыру критерилері. Апгар шкаласы бойынша нәрестенің күй-жағдайына баға беру.

		Нәресте асфиксиясы. Түсініктемесі. Себептері, асфиксияның дәрежелері. Нәрестенің ең бірінші тыныс алуы механизмі. Реанимациялық шаралар. Маска және қаппен вентиляция өткізу техникасы. Жүрекке тікелей емес массаж жасау. Реанимацияны тоқтату мәселесін қарау. Реанимациялық шаралар алгоритмін фантомдарда орындау
4	Туу кезінде жарақат алған балаларды қарау	Нәрестелердің қарқынды терапия бөлмесінде жұмыс істеу. Нәрестелер реанимациясын өткізуге қолданылатын құралдарды игеру, туу кезінде жарақат алған балаларды күту. Дегидрациялық терапия. Аппараттың көмегімен краниоцеребральді гипотермия өткізу. Негізгі ершаралар (оттегі терапиясы, теріні және кіндік тұқылын күту). Инфузиялық терапияның ерекшеліктері. Үйге шығару критерилері. Құжаттама.
5	Нәрестелердің туылу кезеңіндегі аурулары (гемолиттік ауру, омфалиттер, пиодермит, күлдіреуік және сепсис)	Нәрестелер бөлімшесінде жұмыс істеу. Гемолиттік аурумен ауыратын балаларды қарау. Балалардың қан тобын анықтау, билирубин және билирубиннің сағат сайын көбеюін тексеруге қан алу әдісі. Алмастырып қан құюға керекті құралдарды дайындау, залалсыздандыру, сақтау, операцияға қатысу. Кіндік тұқылын күту. Уығты-инфекциялық ауруларда індетке қарсы шаралар. Нәрестелердің қарқынды терапия бөлмесінде жұмыс істеу
Гинекология		
1	Гинекологиялық қабынбалы аурулар (спецификалы және бейспецификалы)	Гинекология бөлімшесінде жұмыс істеу. Гинекологиялық науқастардан анамнез жинау схемасы. Гинекологиялық аспаптар, емшара өткізу алгоритмдері. Бактериоскопиялық зерттеу үшін сүртінді алу техникасы. Бұлау, бүркіп жуу, емдік клизма, аутогемотерапия өткізу техникасы. Өршіту әдістері. Науқастарға күтім жасау тәртібі және алдын алу шаралары
2	Етеккір циклінің физиологиясы мен патологиясы	Әйелдер консультациясында және гинекология бөлімшесінде жұмыс істеу. Етеккір функциясы бұзылған науқастардың сызқатнамасымен танысу. Базальды температураны өлшеу. Функциялық диагностика тестілерін өткізу үшін сүртінді алу. Кольпоцитологияға сүртінді алу әдістемесі.

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям «Лечебное дело», «Сестринское дело»

Дисциплина	Аудиторные часы			СРС
	всего	лекции	практические занятия	
Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Нормальная беременность, роды, послеродовый период	162	24	84	54
Патология беременности, родов, послеродового периода	54	12	24	18
Перинатология	54	12	24	18
Гинекология	54	12	24	18
Общее количество часов	324	60	156	108

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема	Содержание
Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Нормальная беременность, роды, послеродовый период		
1	Современные принципы организации акушерско - гинекологической помощи в РК. Стратегия ВОЗ по безопасному материнству	Краткие сведения по истории родовспоможения в РК. Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Профессионально-должностные требования к акушеркам. Структура родовспомогательного учреждения. Нормативно-правовые акты, приказы. Организация амбулаторной акушерско-гинекологической помощи. Участковый принцип обслуживания женщин. Ведение медицинской документации в женских консультациях. Организация обслуживания беременных (выявление, учет, обследование, порядок госпитализации, диспансерное наблюдение). Диагностика экстрагенитальной патологии, определение сроков беременности, оформление родового отпуска, психопрофилактическая подготовка беременных к родам, патронаж, охрана прав матери. Организация обслуживания гинекологических больных. Диспансеризация. Профилактика рака.

- соблюдать требования к лечебно-охранительному, санитарно-гигиеническому и санитарно-эпидемиологическому режиму в МО;
- осуществлять наблюдение и уход во время беременности, родов, в послеродовом периоде;
- наблюдать и организовать сестринский уход за пациентами, владеть техникой выполнения процедур и манипуляций;
- определять ведущие синдромы и симптомы у пациентов, ставить предварительный диагноз;
- владеть современными методами интенсивной терапии и реанимации при заболеваниях и критических состояниях во всех возрастных группах
- знать организацию восстановительного лечения и реабилитации пациентов в условиях стационара;
- владеть коммуникативными навыками, навыками разрешения конфликтов;
- проводить консультации по планированию семьи, методам контрацепции;

2 Распределение часов дисциплины

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальности «Акушерское дело»

Дисциплина	Аудиторные часы			СРС
	всего	лекции	практические занятия	
Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Нормальная беременность, роды, послеродовый период	108	18	54	36
Патология беременности, родов, послеродового периода	54	12	24	18
Перинатология	54	12	24	18
Гинекология	54	12	24	18
Общее количество часов	270	54	126	90

		Наукастарды метросальпингография өткізуге даярлау. Жатырдан дисфункциялық қан кету кезінде дәрігерге қаралғанға дейін көмек көрсету және гормондық гемостаз принциптері. гормондық терапия принциптері
3	Әйелдердің жынысағзаларының қатерсіз ісіктері	Гинекология бөлімшесінде жұмыс істеу. Науқастарды арнайы тексеруге және УДЗ қатысу (науқастарды тексеруге даярлау). Диагностикалық қырнау кезінде аспаптарды дайындау.
4	Әйелдердің жыныс ағзаларының обыралды аурулары	Әйелдер консультациясында және гинекология бөлімшесінде жұмыс істеу. Обырмен күресті ұйымдастыру жөніндегі жұмыспен танысу. Параніколау әдісімен сүртінді алу техникасы. Профилактикалық тексерулерге және санитариялық-ағарту жұмыстарына қатысу
5	Әйелдердің жыныс ағзаларының қатерлі ісіктері	Әйелдер консультациясында және гинекология бөлімшесінде жұмыс істеу. Обырмен күресті ұйымдастыру жөніндегі жұмыспен танысу. Профилактикалық тексерулерге және санитариялық-ағарту жұмыстарына қатысу. Гениталидің әртүрлі формалы аурулары бар науқастарды тексеру. Жатыр обырына операция жасалған науқастарға күтім жасау тәртібі
6	Гинекологиядағы іштеспе	Іштеспесі бар науқастарды тексеру әдістемесі. Тексеру және диагноз қою үшін аспаптарды дайындау (артқы күмбез пункциясы, диагностикалық қырнау және т.б.). Инфузиялық терапия өткізу. Қан тобын, Rh-факторды, қан үйлесімділігін, биологиялық сынаманы анықтау
7	Балалық шақ пен жасөспірімдік кезеңдегі гинекологияның өзекті мәселелері	Гинекология бөлімінде жұмыс істеу. Науқастарды арнайы тексеруге және УДЗ өткізуге (науқасты қарап тексеруге дайындау) қатысу. Тексеру жүргізуге арналған құрал-жабдықтарды дайындау
8	Әйелдердің репродуктивтік денсаулығы. Жанұя құруды жоспарлау	Әйелдерге жанұяны жоспарлау мәселелері жөнінде кеңес беру машықтарын меңгеру. Учаскеде көп рет босанған әйелдермен, жасөспірімдермен, экстрагениталий патологиясы бар және бедеу әйелдермен жұмыс жүргізу. Акушериялық патология бойынша қауіп тобындағы және диспансерлік бақылаудағы әйелдер үшін жанұяны жоспарлаудың маңызы. Контрацепция жанұяны жоспарлау жөніндегі жұмыстың бір бөлімі. Акушердің жанұяны

	жоспарлаудағы рөлі. Әйелдермен әңгіме, дәріс өткізу
--	---

3.3 Тындарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ) жоспарының үлгісі

№	ТӨЖ мазмұны
ҚР акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру. Қалыпты жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезең	
1	Жүкті әйелдерді босануға дайындау. Дұрыс тыныс алуға және релаксацияға үйрету
2	Жүкті әйелдің тамақтануы
3	ДДСҰ жүктілікті жүргізу және перинатальдық күтімге бағытталған нұсқаулары
4	Жүктілікті жүргізуде қолданылатын күнделікті технологиялар. Дәлелдеу базасы
5	Тиімді перинатальдық көмек және күтім көрсету
6	Боанудан кейін күтім жасау
Жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңнің патологиялары	
1	Жүктілік және босану кезіндегі гипертензиялық жағдайлар
2	Әйелдер консультациясында экстрагениталийлік патологиялы жүкті әйелдерді емдеу
3	Жүктілік кезінде инфекцияны емдеуге деген қазіргі көзқарас. (Дәлелдемелі медицина)
4	Анасынан баласына АИТВ жұғудың алдын алу
5	Жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңдегі инфекция
6	Мерзімінен бұрын босану
Перинатология	
1	Нәрестелер реанимациясы. Дайындық, нәрестенің жағдайын бағалау.
2	Нәрестенің жағдайын бағалауға жаңаша қарау.
3	Нәрестенің жағдайын бағалауға деген қазіргі көзқарас
4	Нәрестелерге күтім жасаудың қазіргі тәсілдері
5	Туылу кезеңіндегі аурулар
Гинекология	
1	Спецификалы қабынбалы гинекологиялық аурулар
2	Вирусты инфекциялар. Герпес қоздырғыштары, папиллома, жалпақ кондилома және ЖИТС вирустары. Эпидемиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы және емі (жалпы және жергілікті). Алдын алу

- физиологические и патологические процессы, происходящие в организме женщины в период беременности, родов и послеродовом периоде;
- вопросы эффективной перинатальной помощи и ухода за беременными, роженицами, родильницами и новорожденными;
- знать основные симптомы и синдромы нарушений функций систем и органов и современные методы интенсивной терапии и реанимации при заболеваниях и критических состояниях во всех возрастных группах;
- основные методы обследования беременных, рожениц, родильниц и гинекологических больных.
- клиническую симптоматику и терапию гинекологических заболеваний и неотложных состояний в гинекологии и их профилактика;
- методы лечения и реабилитации пациентов;

уметь:

- организовать и проводить санитарно-гигиеническую и противоэпидемическую работу;
- организовывать уход и наблюдение за пациентами, владеть техникой выполнения процедур и манипуляций;
- владеть методикой подготовки пациентов к лабораторным, функциональным и инструментальным методам исследования и осуществлять забор материала для лабораторных методов обследования;
- осуществлять наблюдение и уход за беременными, роженицами, родильницами и новорожденными, принимать физиологически протекающие роды;
- распознавать симптомы заболеваний внутренних органов, ставить предварительный диагноз, оказывать квалифицированную медицинскую помощь населению и неотложную доврачебную медицинскую помощь;
- осуществлять уход за новорожденными, своевременно диагностировать и оказывать необходимую квалифицированную помощь по реанимации новорожденных;
- проводить необходимое консультирование по вопросам гигиены и контрацепции женщин;

владеть навыками:

- владеть коммуникативными навыками, навыками общения с пациентами, их родственниками, коллегами на основе этико-деонтологических принципов;
- подготовки к лабораторным методам обследования и забора материала для исследования;
- эффективной перинатальной помощи и ухода во время беременности, родов и послеродовом периоде;
- диагностики болезней и оказания квалифицированной медицинской помощи пациентам, оказания экстренной доврачебной помощи при неотложных состояниях;
- проведения диспансеризации женского населения.

обладать набором компетенций

- быть компетентным в области международных стандартов качества оказания медицинской помощи;

1 Пояснительная записка

Приоритетным направлением в здравоохранении Республики Казахстан является улучшение демографической ситуации, снижение показателей материнской и детской смертности. Служба родовспоможения имеет непосредственное отношение к решению этих задач. Современное акушерство является динамически развивающейся дисциплиной, которая вбирает в себя все достижения медицинской науки и практики. Акушерки, работающие в женских консультациях и в родильных домах, играют важную роль в медицинском обслуживании беременных, рожениц и родильниц, а также женского населения. Качество медобслуживания зависит не только от компетенции персонала, медико-технических аспектов деятельности организации, но и от контакта и взаимопонимания между персоналом и пациентами, преемственности действий медицинских организаций при оказании медицинской помощи.

Обучение акушерок и переподготовка специалистов сестринского дела и лечебного дела, должны проходить с учетом протоколов, применяемых в клинической практике по всем разделам акушерства, перинатологии и гинекологии. Оказание медицинской помощи акушерками должно быть в соответствии с современными достижениями медицинской науки, эффективными перинатальными технологиями, применяемыми в Республике Казахстан по программам, рекомендованным Всемирной организацией здравоохранения (далее ВОЗ).

Цель дисциплины:

Углубленное изучение вопросов организации родовспоможения, усовершенствование практических манипуляций и навыков ухода за беременными, роженицами и родильницами с целью переподготовки специалистов сестринского дела, лечебного дела и повышения уровня квалификации акушерок.

Задачи дисциплины:

1. Изучить физиологические и патологические процессы, происходящие в организме женщины во всех возрастных периодах, а также в период беременности, родов и в послеродовом периоде.
2. Усвоить вопросы оказания современной эффективной перинатальной помощи и ухода.
3. Усовершенствовать практические навыки по оказанию помощи и уходу за беременными, роженицами, родильницами, новорожденными и гинекологическими больными.

Конечные результаты обучения

В результате изучения дисциплины слушатель должен **знать:**

- санитарно-гигиенические требования в работе медицинских организаций родовспоможения, вопросы инфекционной безопасности;

3	Гинекологиядағы іштеспе
4	Етеккір циклінің патологиясы
5	Әйелдердің жыныс ағзаларының обыралды аурулары. Алдын алу
6	Әйелдердің жыныс ағзаларының қатерлі ісіктері
7	Балалық шақ және жасөспірімдік кезең гинекологиясының өзекті мәселелері
8	Жасөспірімдер арасындағы контрацепция мәселелері

4 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: шағын топтарда жұмыс істеу, презентациялар, медициналық құжаттамаларды жүргізу, перзентханалардың бөлімшелерінде, әйелдер консультациясында жұмыс істеу.

Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ): жүктілік пен босануды жүргізу, перзентханаларда, әйелдер консультациясында жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру. Сызба, кесте, алгоритм, слайдтар дайындауға қатысу. Кітапханада, Ғаламторда жұмыс істеу, ғылыми-практикалық конференцияларға, семинарларға, санитариялық-ағарту жұмысына қатысу.

5 Клиникалық база

Перзентханалар, әйелдер консультациясы, Перинатальдық орталықтар, Ана мен бала ғылыми-зерттеу орталықтары, МСАЖ ұйымдары (емханалар, ОДА, диспансерлердің, ауруханалардың амбулатория бөлімшелері).

6.1 Негізгі әдебиет**Мемлекеттік тілдегі:**

1. Акушерия. Оқулық Р.С.Бейсембаева, Ә.Т. Раисова, Р.Ф. Нұрқасымова – Алматы, «Білім», 2004.
2. Акушерия. Бейсембаева Р.С. – Алматы, «Білім», 2006.
3. Акушерия және гинекология. Раисова А. – Алматы, Асем-Систем. 2006.

Орыс тіліндегі:

1. Акушерство. Учебник. Под редакцией проф. В.Е. Радзинского – М., «ГЭОТАР-Медиа», 2008.
2. Акушерство. Учебное пособие. Бодяжина В.И, Семенченко И.Б. - 4-е изд. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2009.
3. Методическое руководство по дородовой подготовке беременных к родам и партнерству в родах. Сост. Джусубалиева Т.М., Алимбекова О.А. и др. – Алматы, 2006.
4. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии. Славянова И.К. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
5. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии. Учебник. Дзигуа М.В. – М., «ГЭОТАР-Медиа», 2011.

6.2 Қосымша әдебиет**Мемлекеттік тілдегі:**

1. Акушерлік таным. Бейсембаева Р.С. – Алматы, «Білім», 1994.
2. Акушерлік тәжірибеде калыпты босануды және босану әрекетінің әлсіздігін жүргізу. Малгаждарова Б.С. – ЖШС «Кітап», 2010.
3. Гинекология. Оқу құралы. Көзденова Р.Ә., Сейітмәмбетова Н.Қ. – Алматы, «Ғылым», 2001.

Орыс тіліндегі:

1. Акушерство. Руководство к практическим занятиям. Учебное пособие. – М., «ГЭОТАР-Медиа», 2011.
2. Основные клинические протоколы по акушерству и неонатологии, утвержденные приказом № 239 от 7.04.2010.
3. Эффективная перинатальная помощь и уход. Руководство. ЮСАИД. 2009.
4. Веб-Сайты ВОЗ на русском языке <http://www.euro.who.int/ru/home>.
5. Публикации ВОЗ по адресу: <http://www.euro.who.int/ru/what-we-publish>

1. Пояснительная записка	36
2. Распределение часов дисциплины	38
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин	39
3.1. Примерный тематический план лекций	39
3.2. Примерный тематический план и содержание практических занятий	51
3.3. Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)	57
4. Методы обучения и преподавания	59
5. Клиническая база	59
6. Список рекомендуемой литературы	60
7. Авторы	61

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Медицинский колледж» Управления здравоохранения г. Астана.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с Государственным стандартом дополнительного образования 2009 г. по специальности «Акушерское дело».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения РК № 734 от 26 октября 2011 г.

7 Авторлары

1. К.А. Түгелбаева – Астана қаласы денсаулық сақтау басқармасы «Медицина колледжі» МКҚК «Акушерия және гинекология» пәнінің жоғары санатты оқытушысы.
2. С.Т. Сүлейменова – Астана қаласы денсаулық сақтау басқармасы «Медицина колледжі» МКҚК «Мейірбике ісі негіздері» пәнінің бірінші санатты оқытушысы, біліктілікті жетілдіру бөлімінің әдіскері.

Министерство Здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

Дополнительное образование

Специальность:

АКУШЕРСКОЕ ДЕЛО

Астана 2011